

EASO Vuotuinen toimintakertomus 2012

Osa I

Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto

EASO Vuotuinen toimintakertomus 2012

Osa I

***Europe Direct -palvelu auttaa sinua löytämään
vastaukset EU:hun liittyviin kysymyksiisi.***

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia, joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puheluista maksun.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä internetissä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu>).

Luettelointitiedot ovat teoksen lopussa.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2013

ISBN 978-92-9243-008-5
doi:10.2847/48197

© Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto, 2013

EASO tai kukaan sen puolesta toimiva henkilö ei ole vastuussa siitä, miten tässä julkaisussa olevia tietoja käytetään.

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Sisällysluettelo

1	EASOn aikaansaannokset	7
1.1	Keskeinen kehitys vuonna 2012	7
1.2	EASOn ensisijaiset alat vuonna 2012	8
1.3	EASOn toiminnan vaikutukset	9
1.4	EASOn toiminnan tulokset vuonna 2012	10
1.4.1	Pysyvä tuki	10
1.4.2	Erityinen tuki	15
1.4.3	Kiireellinen tuki	16
1.4.4	Tieto- ja analyysituki	18
1.4.5	Tuki kolmansille maille	19
2	Hallinnointivaatimukset ja sisäisen valvonnan vaatimukset	21
2.1	EASOn hallinnointi ja organisaatio	21
2.1.1	EASOn hallintoneuvosto	21
2.1.2	EASOn organisaatio	22
2.1.3	Yhteistyö kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa	23
2.1.4	Neuvoa-antava ryhmä ja yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa	24
2.2	EASOn sisäisen valvonnan standardit	25
2.3	EU:n erillisvirastoihin sovellettavan yhteisen lähestymistavan seurantaan koskevan etenemissuunnitelman toteuttaminen EASOssa	27
3	Vahvistuslausuman keskeiset tekijät	29
3.1	Ensimmäinen tekijä: johdon arviointi	29
3.2	Toinen tekijä: vuoden 2012 tarkastusten tulokset	29
3.2.1	Sisäisen tarkastuksen päätelmät ja seuranta	29
3.2.2	Ulkoisen tarkastuksen päätelmät ja seuranta	29
3.3	Kolmas tekijä: aiempien vuosien varaumien ja toimintasuunnitelmien seuranta	30
4	Vahvistuslausuma	31

Liitteet ovat toimintakertomuksen osassa II (luku 5).

1 EASOn aikaansaannokset

Vuosi 2012 oli Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, jonka aikana EASOsta myös tuli taloudellisesti riippumaton. Vuoden 2012 aikana viraston henkilöstömäärä kasvoi 18:sta 58:aan. EASOn talousarvio vuonna 2012 oli 10 miljoonaa euroa.

EASOn tehtävänä on organisoida ja koordinoida operatiivista yhteistyötä ja antaa jäsenvaltioille käytännön tukea turvapaikka-asioissa. Se osallistuu yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) kehittämiseen helpottamalla, koordinoimalla ja lujittamalla jäsenvaltioiden välistä käytännön yhteistyötä riippumattomana turvapaikka-asioiden asiantuntijakeskuksena. Tässä vuotuisessa toimintakertomuksessa EASO raportoi työohjelmansa täytäntöönpanon tuloksista vuonna 2012, vuoden 2012 talousarvion toteutumisesta, henkilöstötaulukon ja monivuotisen henkilöstöpoliittisen suunnitelman täytäntöönpanosta sekä hallinnointijärjestelmänsä ja sisäisen valvontajärjestelmänsä toiminnasta.

EASO on sitoutunut sujuvoittamaan raportointivaatimusten soveltamista yhdistämällä tiedot yhteen vuotuisen toimintakertomukseen EU:n erillisvirastoihin sovellettavan yhteisen lähestymistavan seurantaa koskevan etenemissuunnitelman mukaisesti.

Vuotuinen toimintakertomus laaditaan EASOn perustamisasetuksen 29 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella. EASOn hallintoneuvosto hyväksyi toimintakertomuksen 3. kesäkuuta 2013. Hallintoneuvosto antoi 13. kesäkuuta 2013 lausuntonsa tilinpäätöksestä, ja se esitetään tämän kertomuksen liitteessä 5.5. EASO on toimittanut toimintakertomuksen tiedoksi Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä sisäisen tarkastuksen yksikölle. Kertomus on saatavilla kaikilla EU:n toimielinten virallisilla kielillä EASOn perustamisasetuksen 41 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Toimintakertomuksen osan I luvussa 1 tarkastellaan EASOn toimintojen tuloksia vuonna 2012. Luvussa 2 kuvailaan EASOn hallintorakennetta, organisaatiota ja sisäistä valvontaa. EASO on antanut analogisesti 16 sisäisen valvonnan standardia. Toimintakertomuksessa tarkastellaan yksityiskohtaisesti näiden sisäisten valvonnan standardien täytäntöönpanon etenemistä. Lisäksi esitetään tilannekatsaus yhteisen lähestymistavan seurantaa koskevan etenemissuunnitelman toteuttamisesta tukivirastossa. Luvussa 3 määritellään keskeiset tekijät, joiden perusteella johtaja arvioi EASOn toimintakertomuksen ja antaa siitä vahvistuslausumansa. Toimintakertomus päättyy luvussa 4 annettuun vahvistuslausumaan.

Toimintakertomuksen osassa II ovat liitteet: EASOn seurantakertomus vuodelta 2012, katsaus Tukholman ohjelman tavoitteiden täytäntöönpanoon EASOssa, luettelo EASOn julkaisuista vuonna 2012, asiakirjojen saatavuutta koskeva raportti, EASOn tilinpäätös, luettelo poikkeuksellisista neuvottelumenettelyistä sekä itsearviointi EU:n erillisvirastoihin sovellettavan yhteisen lähestymistavan seurantaa koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpanosta.

1.1 Keskeinen kehitys vuonna 2012

Erityisen merkittävää kehitystä vuoden 2012 aikana tapahtui uuden turvapaikkalainsäädäntöpaketin alalla. Siihen liittyvät muutokset vaikuttavat suoraan EASOn työhön, sillä yksi viraston ydintehtävistä on osallistua yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) toteuttamiseen ja sitä kautta tukea EU:n turvapaikkasäädösten soveltamista. Pakettiin sisältyvä aseman määrittelyä koskeva direktiivi annettiin joulukuussa 2011, ja vuoden 2012 aikana käynnistettiin neuvottelut Dublin-asetuksesta, vastaanotto-olosuhteita koskevasta direktiivistä ja Eurodac-asetuksesta. Uusi lainsäädäntöpaketti, joka on määrä hyväksyä kokonaisuudessaan viimeistään kesällä 2013, vaikuttaa merkittävästi EASOn toimintojen suunnitteluun ja täytäntöönpanoon vuonna 2013 ja sitä seuraavina vuosina.

Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto antoi 8. maaliskuuta 2012 hyväksymissään päätelmissä EASOlle selkeän roolin Dublin III -asetuksen 33 artiklassa tarkoitetussa varhaisvaroitus-, toimintavalmius- ja kriisinhallintamekanismeissa. Tämän johdosta EASO varasi välittömästi resursseja omaan varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmäänsä (EPS).

Samalla se jatkoi perusrakenteidensa kehittämistä ja organisaationsa muodostamista viemällä eteenpäin henkilöstön työhönottoon, sisäisiin menettelyihinsä, pysyvään toimipaikkaansa ja taloudelliseen riippumattomuuteensa liittyviä toimia. Budjettivallan käyttäjä hyväksyi EASOn vuoden 2012 talousarvion määräksi alustavasti esitetyt 10 miljoonaa euroa viraston pyytämien 12 miljoonan euron sijasta. Lisäksi se hyväksyi EASOn vuoden 2013 määrärahoihin ehdotetun 2 miljoonan euron vähennyksen ja vähensi sen henkilöstön määrää 7 työntekijällä.

1.2 EASOn ensisijaiset alat vuonna 2012

EASO keskittyi vuonna 2012 seuraaville ensisijaisille aloille:

1. Kreikkaa koskevan operatiivisen suunnitelman täytäntöönpano.
2. EASOn koulutusta, alkuperämaatietoja (COI), laatumenettelyjä ja tulkkiuetteloa koskevan työn jatkaminen.
3. EASOn organisaation rakentaminen.

EASOn ensisijaiset alat vuodeksi 2012 määriteltiin vuoden 2012 työohjelmassa. Siinä todetaan nimenomaisesti, että EASOn kuuluu toiminnassaan reagoida joustavasti EU:n turvapaikkatilanteen muuttuviin olosuhteisiin. Vuoden aikana EASOn toimintoja mukautettiin hieman seuraavilla aloilla:

- Uutena tukimuotona otettiin käyttöön EASOn erityinen tuki. Erityistä tukea ovat tarpeisiin sovitettu tuki, valmiuksien lisääminen, siirrot, kohdennettu tuki ja erityiset laadunvalvontamenettelyt.
- Tietojen ja analyysien merkitystä on lisätty. EASOn varhaisvaroitusmekanismin nimi vaihdettiin varhaisvaroitustus- ja valmiusjärjestelmäksi (EPS) Euroopan komission, neuvoston ja Euroopan parlamentin kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen.
- Määrärahojen ja henkilöresurssien rajallisuuden vuoksi EASOn ulkoista ulottuvuutta koskevaa toimintasuunnitelmaa lykättiin vuoteen 2013.

Kaikki vuoden 2012 työohjelmassa asetetut tavoitteet ovat toteutuneet:

1. Pysyvä tuki

- a) EASOn koulutus: kehitettiin edelleen EASOn koulutusohjelmaa ja yhteistä opetusmateriaalia heinäkuussa 2012 hyväksytyn EASOn koulutusstrategian mukaisesti. Kehitettiin koulutusasiantuntijoiden reserviä ja jatkettiin muita EASOn koulutustoimintaan liittyviä tehtäviä.
- b) Laatu: kehitettiin edelleen EU:n laatutoimintoja turvapaikkamenettelyihin liittyvän laadunarvioinnin ja laatumenettelyjen alalla.
- c) Alkuperämaita koskevat tiedot (COI): jatkettiin alkuperämaatietojen portaalin kehittämistä, määriteltiin menetelmä, otettiin käyttöön standardoitu menettely sisällön määrittämiseksi, julkaistiin kaksi EASOn COI-raporttia Afganistanista, järjestettiin alkuperämaita koskeviin tietoihin liittyviä seminaareja ja konferensseja.
- d) Tulkkiuettelo: määriteltiin tulkkiuetteloa koskevat käytännöt uudelleen saatavilla olevien kielten luettelon mukaisesti.
- e) Ilman huoltajaa olevat alaikäiset: aloitettiin tietojenvaihto ja kannustettiin jäsenvaltioita jakamaan ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin ja iän arviointiin liittyviä parhaita käytäntöjään sekä käynnistettiin perheenjäsenten jäljittämistä koskevat työt.

2. Erityinen tuki

- a) Aloitettiin tarpeisiin sovitettu tuki ja valmiuksien lisääminen Ruotsissa.
- b) Raportoitiin pakolaisten uudelleensijoittamista muihin EU-maihin koskevista toimista ja järjestettiin tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihto sekä määriteltiin menetelmät ja välineet uudelleensijoittamisiin annettavalle EASOn tuelle.

3. Häätätilanteen tuki

- a) Jatkettiin turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelon (AIP) kehittämistä ja lisättiin profilien määrää 20:een luettelon käytön joustavoittamiseksi.
- b) Lähetettiin turvapaikka-asioiden tukiryhmiä (AST) Kreikkaan EASOn ja Kreikan yhdessä allekirjoittaman operatiivisen suunnitelman ja siihen tehtyjen tarkistusten mukaisesti. Lähetettiin tukiryhmiä Luxemburgiin sille laaditun EASOn operatiivisen suunnitelman mukaisesti.

- c) Valmistauduttiin tuleviin kiireellistä tukea vaativiin tilanteisiin kehittämällä menetelmiä ja parhaita käytäntöjä tukiopeeraatioita varten.

4. Tieto- ja analyysituki

- a) Julkaistiin EASOn vuosikertomus 2011 heinäkuussa 2012.
- b) Toteutettiin varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmän ensimmäinen vaihe.

5. Tuki kolmansille maille

- a) Järjestettiin tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihto ja määriteltiin lokakuussa 2012 pidetyssä uudelleensijoittamiskonferenssissa menetelmät ja välineet uudelleensijoittamistoimien koordinoimiseksi EU:n tasolla.
- b) Käynnistettiin ulkoista ulottuvuutta koskevat alustavat toimet.

6. EASOn organisaatio

- a) Pidettiin neljä hallintoneuvoston kokousta vuonna 2012.
- b) Muutettiin pysyviin toimitiloihin Vallettan satamaan syyskuussa 2012.
- c) Laadittiin ja viimeisteltiin EASOn viestintästrategia, joka hyväksyttiin syyskuussa 2012.
- d) Luotiin tiiviit yhteistyösuhteet EASOn yhteistyökumppaneihin ja sidosryhmiin muun muassa neuvottelemalla työjärjestelystä Frontexin kanssa.
- e) Kehitettiin täysimääräisesti neuvoa-antavaa ryhmää, myös sen kuulemisissa käytettäviä välineitä.

1.3 EASOn toiminnan vaikutukset

EASOn keskeinen tulosindikaattori, jota on tarkoitus käyttää viraston vuoden 2014 työohjelmassa ja siitä eteenpäin, on jäsenvaltioiden EASOille ilmaisema tuen ja toiminnan tarve ja niiden tyytyväisyys yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) toteuttamisessa tarjottuun tukeen. Tässä toimintakertomuksessa EASO esittelee jo työnsä tuloksia tämän keskeisen tulosindikaattorin pohjalta.

EASOn työ on vaikuttanut selvästi CEAS:n täytäntöönpanoon Euroopan unionissa monilla eri toimintatasoilla. EASOn viisi keskeistä toimintoa ovat pysyvä tuki, erityinen tuki, kiireellinen tuki, tieto- ja analyysituki sekä tuki kolmansille maille. Pysyvän tuen alalla EASO järjesti 14 kouluttajille suunnattua koulutustilaisuutta Maltalla, kaksi koulutustilaisuutta Luxemburgissa ja yhden tilaisuuden Kreikassa, päivitti yhdeksän koulutusmoduulia, hyväksyi koulutusstrategian ja järjesti vuotuisen didaktisen seminaarin. Lisäksi EASO kehitti laadun arviointimenetelmän, organisoï 16 alkuperämaatietojen työryhmän ja alkuperämaatietoja käsittelevän valmisteluryhmän kokousta, jatkoi alkuperämaatietoja koskevan menetelmän kehittämistä, julkaisi kaksi alkuperämaatietoja käsittelevää raporttia Afganistanista sekä järjesti kolme käytännön yhteistyöhön keskittyvää työpajaa sekä neljä ilman huoltajaa olevia alaikäisiä koskevaa asiantuntijakokousta. Erityisen tuen alalla EASO aloitti erityisen tuen tarjoamisen Ruotsille sekä esitti komissiolle, neuvostolle ja parlamentille tiedonhankintaraportin pakolaisten uudelleensijoittamiseen EU:ssa liittyvistä toimista.

EASO tarjosi koko vuoden 2012 ajan kiireellistä tukea Kreikalle ja helmikuussa 2012 Luxemburgille. Tieto- ja analyysituen alalla EASO julkaisi vuosikertomuksensa turvapaikkatilanteesta EU:ssa vuonna 2011. Tämän ohella se laati varhaisvaroitusanalyysin sekä ennusteen EU:n turvapaikkatilanteen yleisistä suuntauksista ja esitteli ne neuvostolle ja muille yhteistyökumppaneilleen. Lisäksi laadittiin erityisanalyysi ja tuotettiin tietoa Syyrian turvapaikkatilanteesta ja järjestettiin kaksi Syyriä käsittelevää työpajaa. Kolmansille maille annettavan tuen alalla EASO järjesti uudelleensijoittamista koskevan konferenssin ja osallistui useisiin kokouksiin osana Budapestin prosessia ja Tunisian ja Marokon kanssa kehitettäviä EU:n liikkuvuuskumppanuuksia.

EASOn toiminta vaikutti vuoden aikana myönteisesti yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toteuttamiseen. Neuvosto, Euroopan parlamentti, komissio ja EU:n jäsenvaltiot arvostavat EASOn työtä ja ovat toistuvasti pyytäneet sitä lisäämään ja laajentamaan toimintojaan. Esimerkiksi oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 8. maaliskuuta 2012 antamissa päätelmissä todetaan EASOlla olevan tärkeä rooli Dublin III -asetuksen 33 artiklan mukaisessa varhaisvaroitus-, toimintavalmius- ja kriisinhallintamekanismeissa.

1.4 EASOn toiminnan tulokset vuonna 2012

Tässä luvussa esitellään EASOn työn tuloksia toiminnoittain. Täydellinen seurantakertomus eri toimintojen edistymisestä on liitteessä 5.1. Tukholman ohjelmassa EASOille asetettujen ensisijaisten tavoitteiden täytäntöönpanoa käsitellään liitteessä 5.2.

1.4.1 Pysyvä tuki

EASOn koulutustoiminta

14 kouluttajille suunnattua koulutustilaisuutta Maltalla

160 EASOn koulutuksen saanutta kouluttajaa

93 kansallista koulutustilaisuutta

1 146 EU:ssa koulutettua turvapaikkaviranomaista

EASOn koulutusstrategian hyväksyminen

2 kansallista koulutustilaisuutta Luxemburgissa

5 kansallista koulutustilaisuutta ja yksi tilaisuus kouluttajille Kreikassa

9 koulutusmoduulien päivitystä

2 EASOn koulutuksen kansallisten yhteyspisteiden kokousta Maltalla

2 uuden koulutusmoduulin kehittämistyön aloittaminen

EASOn vuotuinen didaktinen seminaari

Vuotuinen kokous koulutuksen viiteriymän kanssa

Oikeuslaitosten jäsenille suunnatun koulutuksen kehittämistyön käynnistäminen

EAC:n palvelinten siirto EASOille.

EASO hyväksyi heinäkuussa 2012 koulutusstrategian, jolla luotiin selkeä viitekehys koulutustuen tarjoamiselle EASOn perustamisasetuksen 6 artiklan mukaisesti. EU:n sisäisen solidaarisuuden lisäämisestä turvapaikka-asioissa annetussa komission tiedonannossa määritetyn tehtävänsä mukaisesti EASO ryhtyi läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kehittämään koulutuksen ohjausjärjestelmää (Training Cockpit), jonka tavoitteena on auttaa jäsenvaltioita kansallisten koulutustavoitteiden asettamisessa ja seurannassa. EASO laati jäsenvaltioiden toimittamien henkilöstö- ja koulutustietojen perusteella näytteeksi visuaalisia analyyseja, jotka esiteltiin hallintoneuvostolle syyskuussa 2012. Lisäksi tukivirasto antoi koulutusta koskevia erityissuosituksia helpottaakseen EASOn koulutusvälineiden, nimittäin EASOn turvapaikka-alan koulutusohjelman yhtenäistä hahmottamista.

Vaikka koulutuksen ohjausjärjestelmän jatkokehittely on vielä kesken, uusi järjestelmä on jo edistänyt koulutuksen tarjontaa ja lisännyt keskustelua yhteisistä koulutustavoitteista. Turvapaikkatilanteen tarkastelu EU:n näkökulmasta on myös lisännyt tietoa koulutuksen tärkeydestä yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toteuttamisessa.

Vuoden 2012 aikana EASO tarjosi jäsenvaltioille laadukkaita opetusmateriaaleja ja tuki niitä koulutuksen organisoinnissa ja kurssien pitämisessä. Tukea annettiin pääasiallisesti toteuttamalla EASOn turvapaikka-alan koulutusohjelmaa, johon sisältyvät kaikki turvapaikkamenettelyn keskeiset osa-alueet. Koulutus

toteutetaan 13 vuorovaikutteisena moduulina ⁽¹⁾ joissa hyödynnetään verkko- ja luento-opetuksen yhdistävää oppimismenetelmää.

EASO laatii ja päivittää opetusmateriaalejaan pätevistä ja kokeneista kansallisista asiantuntijoista koostuvien työryhmien avustuksella. Vuonna 2011 perustettuun koulutusasiantuntijoiden reserviin kuuluu yli 180 asiantuntijaa 16 jäsenvaltiosta, Sveitsistä ja Norjasta. EASO on lujittanut reservin rakennetta laatimalla sille selkeät menettelyt ja käytännöt, jotka pienentävät kouluttajien rajalliseen saatavuuteen liittyvää riskiä.

EASO on perustanut myös viiteryhmän, joka koostuu eri organisaatioiden, kuten Euroopan komission, Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR), pakolaisoikeuden tuomareiden kansainvälisen järjestön (IARLJ), korkeakoulujen (Odysseus-verkoston) ja Euroopan pakolais- ja ihmisoikeusjärjestöjen neuvottelukunnan (ECRE) edustajista. Viiteryhmällä on tärkeä osuus EASOn opetusmateriaalien kehittämisessä ja niiden pitämisessä ajan tasalla.

EASO päivitti vuonna 2012 yhdeksän koulutusmoduulia ja aloitti kahden uuden moduulin kehittämisen haastattelutekniikoista ja yhteisestä eurooppalaisesta turvapaikkajärjestelmästä.

Vuoden aikana EASO piti Maltalla 14 kouluttajille suunnattua koulutustilaisuutta, joihin osallistui yli 160 kansallista kouluttajaa 19 jäsenvaltiosta, ja tuki jäsenvaltioita yli sadan kansallisen koulutustilaisuuden järjestämisessä 12 jäsenvaltiossa. Koulutusta sai yli 1 100 osallistujaa 12 jäsenvaltiosta. Lisäksi annettiin kiireellisenä tukena EASOn erityiskoulutusta Luxemburgille (kaksi koulutustilaisuutta tammikuussa 2012) ja Kreikalle (viisi kansallista koulutustilaisuutta ja yksi kouluttajille suunnattu koulutustilaisuus). EASO pitää tätä merkittävänä saavutuksena, joka tukee EASOn kestävästä lähestymistapaa koulutukseen.

EASO valmisteli vuonna 2012 hankintamenettelyä sellaisten ylläpito- ja tukipalvelujen ostamiseksi, joilla vähennetään verkkoalustan toimintaan liittyviä teknisiä haasteita ja helpotetaan opetussisältöjen ja kurssien oikea-aikaista hallinnointia.

Asetuksen 6 artiklassa täsmennetään, että EASO luo ja kehittää koulutusta, joka on tarkoitettu jäsenvaltioiden oikeuslaitoksen jäsenille. Koulutusta kehittäessään EASO käyttää akateemisten laitosten ja muiden merkittävien organisaatioiden asiantuntemusta ja ottaa huomioon olemassa olevan unionin yhteistyön tällä alalla kunnioittaen täysimääräisesti kansallisten oikeuslaitosten riippumattomuutta.

Hoitaakseen tämän haasteellisen tehtävän mahdollisimman järkevästi ja hallitusti EASO pyysi siihen tukea pakolaisoikeuden tuomareiden kansainväliseltä järjestöltä (IARLJ) ja Euroopan hallinto-oikeuden tuomarien liitolta (AEAJ) sekä käynnisti kuulemisprosessin, johon osallistui oikeuslaitosten jäseniä eri puolilla EU:ta. Joulukuussa pidetyssä kokouksessa käytiin rakentavaa keskustelua tuomioistuinten riippumattomuuden periaatteesta ja vaihdettiin näkemyksiä toissijaisten päätöksentekijöiden mahdollisesta roolista yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toteuttamisessa. Kokousta valmistellessaan EASO jakoi kyselylomakkeen, jonka avulla saatiin yleiskuva jäsenvaltioiden turvapaikka-asioista vastaavista elimistä tai virastoista ja hankittiin tietoa tuomioistuinten harjoittaman laillisuusvalvonnan ulottuvuudesta eri jäsenvaltioissa. Laaja korkean tason edustus osoitti oikeuslaitosten jäsenten kasvavaa kiinnostusta osallistua EASOn toimintaan ja heidän tarvettaan pyrkiä johdonmukaisuuteen toisen käsittelyasteen päätöksenteossa.

Vuoden aikana käydyt keskustelut paitsi luovat hyvän pohjan työsuunnitelmalle, jonka perusteella EASO tarjoaa tukea jäsenvaltioiden oikeuslaitoksille vuonna 2013, myös lujittavat strategiaa, jota noudatetaan pilottitietokannan perustamisessa EU:n oikeuskäytännöstä sekä täydennyskoulutusaloitteiden suunnittelussa vasta nimitetyille tai kokeneille pakolaisoikeuden tuomareille.

⁽¹⁾ Nämä 13 moduulia ovat: Interview Techniques (haastattelutekniikat), Evidence Assessment (näytön arviointi), Inclusion (kansainvälisen suojelun myöntämisperusteet), Interviewing Children (lasten haastattelu), Dublin Regulation (Dublinin asetus), Drafting and Decision Making (päätösten laatiminen ja päätöksenteko), Country of Origin Information (alkuperämaita koskevat tiedot), International Refugee Law & Human Rights (kansainvälinen pakolaisoikeus ja ihmisoikeudet), Interviewing Vulnerable Persons (haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden haastattelu), Exclusion (pakolaisaseman poissulkeminen), End of Protection (suojan päättymisen), Common European Asylum System (yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä). Viimeisen moduulin kehittäminen on vielä kesken, ja sen on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä.

Laatumenettelyt

Laadunarviointimenetelmän ja siihen pohjautuvan laatumatriisin kehittäminen tuloshakuisena tukialoitteena, jonka tavoitteena on auttaa jäsenvaltioita vaihtamaan laatuasioihin liittyviä hyviä käytäntöjä, välineitä ja asiantuntijoita turvapaikka-asioiden alalla.

EASOn laatutoiminnot perustuvat jäsenvaltioiden, komission, UNHCR:n ja muiden sidosryhmien pyrkimyksiin toteuttaa toimia sen edistämiseksi, että jäsenvaltiot voisivat vaihtaa keskenään hyviä käytäntöjä, välineitä ja asiantuntemusta. EASO helpottaa tätä vaihtoa vuonna 2012 käyttöön otetun laatumatriisin (Quality Matrix) kautta.

Laatumatriisi on tuloshakuinen tukialoite, joka toteutetaan yhteistyössä Euroopan komission kanssa. Se kattaa kaikki yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän osa-alueet, ja sen avulla voidaan muodostaa ajantasainen kuva tilanteesta kentällä. Aloitteen tuloksia hyödynnetään hyvien käytäntöjen tietokannan kehittämisessä ja ylläpitämisessä sekä laatujärjestelmien ja -välineiden sekä laatuhankeiden ja -aloitteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lisäksi laatumatriisi auttaa EASOa yksilöimään tukitarpeita. EASO suunnittelee ja kehittää jatkuvan analyysin pohjalta jäsenvaltioille tarkoituksenmukaisia tuotteita ja välineitä, jotka auttavat niitä soveltamaan mahdollisimman tehokkaasti korkeita laatuvaatimuksia turvapaikkamenettelyissään.

Laatumatriisiprosessin onnistuminen riippuu pitkälti jäsenvaltioiden aktiivisesta yhteistyöstä. Niiden osallistuminen on tarpeen ainakin hankkeen alkuvaiheen tiedonkeruussa ja myös aihekohtaisten kokousten aikana. EASO pyrkii ylläpitämään jäsenvaltioiden kiinnostusta ja edistämään niiden aktiivista osallistumista hankkeeseen tarjoamalla tämän tukitoiminnon kautta riittävästi lisäarvoa jäsenvaltioiden resursseihin kohdistuvien rasitteiden vastineeksi.

Laatumatriisia koskevat toiminnot käynnistettiin marraskuussa 2012 EASOn sisäisen valmisteluvaiheen ja valikoidun yhteistyökumppanien, kuten komission ja UNHCR:n alustavien kuulemisten jälkeen pidetyllä aloituskokouksella, ja jäsenvaltiot sitoutettiin mukaan aktiiviseen kuulemisprosessiin.

Vuoden 2012 loppuun mennessä EASO oli laatinut laatumatriisia koskevat menetelmät ja tavoitteet sekä järjestänyt perusteelliset kuulemiset jäsenvaltioille, komissiolle ja muille tärkeille sidosryhmille. Tämän jälkeen laatumatriisia koskevaa menetelmää muokattiin kuulemisiin osallistuneilta jäsenvaltioilta, komissiolta ja sidosryhmiltä saatujen huomautusten ja ehdotusten perusteella.

EASO laati vuonna 2012 hankkeiden ja aloitteiden luettelon, joka on tarkoitus sisällyttää osaksi tulevaa hyvien käytäntöjen tietokantaa. Luettelon kokoaminen oli vastaus jäsenvaltioiden tarpeeseen saada luotettavia ja ajan tasalla olevia tietoja hankkeista ja aloitteista, joita eri jäsenvaltioissa on toteutettu vuodesta 2004 lähtien. Se on tarkoitettu hyödylliseksi lähteeksi, josta voi hakea viitetietoja hankkeiden tuloksista ja niissä kehitetyistä välineistä. Luetteloa kehitetään ja päivitetään säännöllisesti jäsenvaltioiden toimittamilla lisätiedoilla, joita voidaan toimittaa myös laatumatriisin tutkimusvälineiden avulla.

Alkuperämaita koskevat tiedot (COI)

Kaksi EASOn COI-raporttia Afganistanista.

Metodologiaa käsittelevä EASOn COI-raportti.

Euroopan yhteinen alkuperämaatiетojen portaali (COI Portal).

Alkuperämaatiетojen verkostoa koskevan lähestymistavan hyväksyminen.

EASO lisäsi vuonna 2012 valmiuksiaan käsitellä alkuperämaatiетoihin liittyviä kysymyksiä jäsenvaltioiden asiantuntemuksen, aiemman yhteistyökokemuksen ja olemassa olevien alueellisten ja EU:n laajuisten verkostojen pohjalta ja organisoi ensimmäiset alkuperämaatiетoihin liittyvät erityistoimintonsa. EASOn alkuperämaatiетoja koskevan toiminnon perustamiseksi luotiin erilaisia neuvoa-antavia rakenteita, joissa ovat edustettuina kansalliset alkuperämaatiетoista vastaavat yksiköt ja komissio. Valmisteluryhmä ja viiterietyhmä käsitelivät yleisiä kysymyksiä,

ja lisäksi perustettiin metodologiasta, käytännön yhteistyöstä, yhteisestä alkuperämaatiетоjen portaalista ja tietämyksenhallinnasta vastaavat erityistyöryhmät.

EASO kehitti metodologiatyöryhmän avustuksella menetelmän analyttisten alkuperämaatiетоjen raporttien laatimista varten. Menetelmän perusteella EASO laati kaksi alkuperämaatiетоjen raporttia Afganistanista. Heinäkuussa EASO julkaisi Afganistanin talibanien strategioita käsittelevän raportin, jonka aiheena oli värväys ("Afghanistan: Taliban Strategies – Recruitment"). Ensimmäisestä alkuperämaatiетоjen raportista saatu palaute huomioitiin seuraavaa raporttia laadittaessa. Joulukuussa 2012 julkaistu toinen raportti "Insurgent strategies: Intimidation and targeted violence against Afghans" käsittelee kapinallisten strategioita, kuten afgaanisiviileihin kohdistettua uhkailua ja väkivaltaa. Raporttien valmisteluihin sisältyi perusteellinen analyysi käyttäjien tarpeista, ja niiden laatu varmistettiin vertaisarvioinnilla.

Kreikalle annetun operatiivisen tuen yhteydessä useat jäsenvaltiot avustivat EASOa laatimalla sille alkuperämaatiетоja käsitteleviä tiedotteita keskeisistä alkuperämaista.

Vuoden aikana EASO ylläpiti ja kehitti edelleen Euroopan yhteistä alkuperämaatiетоjen portaalia hankkeesta vastaavan työryhmän tuella. Euroopan komissio suunnitteli portaalin verkkopohjaiseksi keskitetyksi asiointipisteeksi, jonka kautta jäsenvaltiot voivat hakea alkuperämaatiетоja. Erilaisten kehittelyvaiheiden jälkeen portaali siirrettiin vuoden 2012 lopussa EASOLle.

Vuoden aikana yhteisestä alkuperämaatiетоjen portaalista vastaava työryhmä auttoi EASOa portaalin uusien toimintojen määrittämisessä (ilmoitusjärjestelmä, hyperlinkit, puurakenne ja latausalueen etusivu) ja laati sisäiset ohjeet latausalueen käytöstä. Vuonna 2012 portaaliin liitettiin Ranskan ja Norjan tietokannat saksalaisen MILo-tietokannan rinnalle, ja vuoden 2013 aikana joukkoon on tarkoitus lisätä vielä muita kansallisia tietokantoja (Ruotsi, Suomi).

Vuoden 2012 lopussa EASO valmisti ehdotusta alkuperämaatiетоjen verkostoa koskevan lähestymistavan hyväksymiseksi EU:n tason alkuperämaatiетоjen käsittelyyn (ja EASOn hallintoneuvosto hyväksyi sen helmikuussa 2013). Lähestymistavassa yhdistetään alkuperämaatiетоihin liittyvät EASOn toiminnot yhtenäiseksi rakenteeksi ja hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti käytettävissä olevia resursseja. EASOn alkuperämaatiетоjen verkoston strategian keskeiset osatekijät ("järjestelmän moottori") ovat 1) strateginen alkuperämaatiетоjen verkosto, jonka muodostavat alkuperämaatiेतiedoista vastaavien yksiköiden päälliköt tai asiantuntijat kaikista 27 jäsenvaltiosta, assosioituneista valtioista, Euroopan komissiosta ja UNHCR:sta ja jossa keskustellaan asioista strategisella tasolla – laaja-alaiset alkuperämaatiेतoihin liittyvät käytännöt mukaan luettuina; ja 2) erityiset asiantuntijaverkostot, joihin kuuluu tiettyihin maihin, alueisiin tai aiheisiin perehtyneitä jäsenvaltioiden erityisasiantuntijoita ja jotka voivat vaihtaa tietoja ja yhdenmukaistaa alkuperämaatiेतoihin liittyviä käytäntöjä omilla erikoisaloillaan. Molempia verkostotyyppä ylläpitää ja koordinoi EASO, joka toimii verkostojen sihteeristönä ja hallinnoi työohjelmassaan alkuperämaatiेतota koskeviin toimintoihin osoitettuja resursseja.

Luettelo saatavilla olevista kielistä

Laadittiin EASOn luettelo saatavilla olevista kielistä.

EASOn luettelo saatavilla olevista kielistä on valmis, ja siihen sisältyy nykyään 264 kieltä. Luettelo sisältää kaikki kielet, jotka ovat tavallisesti saatavilla tulkkaukseen valitusta vieraasta kielestä suoraan valitun jäsenvaltion viralliselle kielelle.

Maltalla järjestettiin 23. ja 24. toukokuuta 2012 EASOn ja kansallisten yhteyspisteiden tulkkasasioista vastaavien yksiköiden (FPI NCP) kokous. EASOn luettelosta on huomautettava, että jäsenvaltioiden turvapaikka-asioissa käytämät tulkit eivät yleensä ole virkamiehiä, vaan itsenäisiä ammatinharjoittajia. Kielen sisältyminen luetteloon ei siis välttämättä takaa, että kieli on saatavilla, jos sitä pyydetään toisesta jäsenvaltiosta.

EASOn käytännön yhteistyö

EU:n turvapaikka-asiantuntijoiden verkoston yleiskokous, jossa EURASIL siirtyy EASOn alaisuuteen.

Kaksi Syyriaa käsittelevää työpajaa.

Afganistania käsittelevä konferenssi.

Käytännön yhteistyöstä vastaava työryhmä laati vuoden 2012 aikana EASOLle suosituksia siitä, kuinka asiantuntija-seminaareja voitaisiin parhaiten järjestää niin, että otetaan huomioon EURASIL-verkoston toiminta, menetelmät ja välineet. EURASIL siirrettiin EASOn alaisuuteen maaliskuussa 2012 pidetyssä EU:n turvapaikka-asiantuntijoiden verkoston yleiskokouksessa.

EASO huomioi Syyrian uhkaavan tilanteen ja sen vaikutukset EU:n jäsenvaltioihin järjestämällä Maltalla 28. ja 29. kesäkuuta 2012 ensimmäisen Syyriaan liittyvää käytännön yhteistyötä koskevan seminaarinsa. Tähän Syyriaa käsittelevään työpajaan, joka kesti puolitoista päivää, kokoontui nyt ensimmäisen kerran Syyriaan perehtyneitä alkuperämaatiетоjen asiantuntijoita ja poliittisia toimijoita. Seminaarissa järjestettiin useita ryhmätyöskentelyjä, joissa keskusteltiin ennen tapahtuman alkua jaetulla kyselylomakkeella kerätyistä poliittisista ja alkuperämaatiетоihin liittyvistä aiheista (esim. kurdeja koskeva riskinarviointi, sisäisen paon vaihtoehto, turvallisuustilanne, *sur place* -tilanteessa tehdyt hakemukset sekä aseellinen ja aseeton oppositio).

Elokuussa 2012 järjestettiin Euroopan komission pyynnöstä SY-NETin yhteydessä Syyriaa käsittelevä seuranta-seminaari, jossa keskityttiin skenaariopohjaisiin poliittisiin kysymyksiin. Puhujavieraat (UNHCR, Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö ja akateemiset tutkijat) antoivat seminaarissa kattavan tilanneselvityksen naapurimaiden pakolaistilanteesta ja turvallisuusoloista.

EASO järjesti marraskuussa 2012 alkuperämaatiетоja käsittelevän konferenssin ”Afghanistan: Country of Origin Information and Beyond”. Konferenssissa kuultiin keskeisten Afganistaniin perehtyneiden asiantuntijoiden esitelmiä, järjestettiin ryhmätyöskentelyjä monista eri aiheista sekä käytiin keskustelua siitä, kuinka jatkaa menetelmien ja välineiden kehittämistä afgaaneja koskevien turvapaikkatapausten käsittelystä vastaavien yksiköiden osallistumisen helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden asiantuntijoiden lisäksi konferenssiin osallistui tuomareita, akateemisia tutkijoita ja Afganistaniin erikoistuneiden kansalaisjärjestöjen edustajia.

Ilman huoltajaa olevat alaikäiset

Ilman huoltajaa olevia alaikäisiä ja iän arviointia koskeva EASOn johdantoseminaari.

Neljä ilman huoltajaa olevia alaikäisiä ja iän arviointia käsittelevää asiantuntijakokousta.

EASOn tällä alalla tekemä työ perustuu ilman huoltajaa olevia alaikäisiä koskevaan komission toimintasuunnitelmaan (2010–2014) ⁽²⁾. Toimintasuunnitelmassa määritellään EU:n yhteinen lähestymistapa ongelmiin, joita aiheutuu siitä, että EU:n alueelle saapuu suuria määriä ilman huoltajaa olevia alaikäisiä. Suunnitelmassa on otettu huomioon lapsen etua koskeva periaate, ja siinä hahmotellaan kolme keskeistä toimintalinjaa: ehkäisy, suojeleminen ja kestävien ratkaisujen löytäminen.

EASO jakoi helmikuun ja huhtikuun 2012 välisenä aikana jäsenvaltioille kyselylomakkeen, jolla selvitettiin niiden nykyisiä toimintalinjoja ja käytäntöjä iän arviointiin ja ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin liittyvissä asioissa. Tämän jälkeen järjestettiin laajempi kuuleminen kansalaisyhteiskunnan asiantuntijoille (tutkijat, hallitustenväliset järjestöt, kansalaisjärjestöt, lääkärin), jäsenvaltioiden oikeuslaitosten jäsenille, Euroopan komissiolle ja muille EU:n erillisvirastoille.

⁽²⁾ Vuosien 2010–2014 toimintasuunnitelman mukaan EASOn tehtävänä on • parantaa merkittävästi ilman huoltajaa olevia alaikäisiä koskevaa tiedonvaihtoa; • kerätä tietoa ja kehittää alkuperämaatiетоja ja analysoida ilman huoltajaa olevien alaikäisten suojelun tarvetta laadukkaana päätöksenteon tukemisen tehostamiseksi; • seurata turvapaikkaa hakeneiden ilman huoltajaa olevien alaikäisten tilannetta; • kehittää parhaita käytäntöjä, joita sovelletaan ilman huoltajaa olevien alaikäisten vastaanotto-olosuhteisiin, turvapaikkamenettelyihin ja kotouttamiseen; ja • laatia iän arviointia koskevia teknisiä asiakirjoja, mukaan lukien koulutustoiminta, sekä laatia erityinen koulutus ja käsikirja iän arvioinnista.

EASO järjesti vuoden 2012 aikana useita iän arviointia koskevia asiantuntijakokouksia, joissa tarkasteltiin keskeisiä kysymyksiä, haasteita sekä tiedossa olevia hyviä käytäntöjä. Kokousten tavoitteena oli helpottaa tiedonjakoa ja käytäntöjen vaihtoa. Niihin osallistui jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission edustajien lisäksi muita alan asiantuntijoita, kuten YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu, kansalaisjärjestöjen edustajia, jäsenvaltioiden oikeuslaitosten jäseniä, lääkäreitä sekä EU:n perusoikeusviraston ja UNICEFin edustajia. Heidän lisäksi EASO kutsui mukaan vielä muita asiantuntijoita laventaakseen keskustelun näkökulmaa ja laajentaakseen yhteistyömahdollisuuksia paitsi jäsenvaltioiden ja komission myös toisten EU:n erillisvirastojen ja organisaatioiden välillä. Keskustelut johtivat siihen, että päätettiin järjestää vuosittain ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin liittyviä toimintoja käsittelevä konferenssi ja perustaa alan asiantuntijaverkosto.

Viimeisessä iän arviointia käsitelleessä kokouksessa jäsenvaltioilla ja komissiolla oli tilaisuus päättää iän arviointia koskevan käsikirjan laajuudesta ja sisällöstä. Kokouksen aikana EASO esitteli käsikirjan sisällöstä laatimansa alustavan jäsentelyn ja pyysi osallistujilta palautetta ja täydennysehdotuksia. EASOn käsikirjan luonnostelu aloitettiin vuonna 2012, ja se on määrä julkaista vuonna 2013. Siinä annetaan ohjeita iän arviointiin liittyvissä kysymyksissä.

EASOn tällä alalla tekemä työ oli esillä myös marraskuussa 2012 pidetyssä EASOn konferenssissa ”Afghanistan: Country of Origin Information and Beyond”, jonka yhteydessä järjestetyssä työpajassa käsiteltiin tarvetta kehittää lapsiin keskittyneitä alkuperämaatietoja. Vuonna 2012 aloitettiin perheenjäsenten jäljittämistä koskeva työ.

Lisätietoja komission toimintasuunnitelmaan liittyvistä EASOn ja muiden toimijoiden toimista on julkaisussa ”Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Välikertomus ilman huoltajaa olevia alaikäisiä koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta” sekä aiheesta julkaistussa komission valmisteluasiakirjassa ⁽³⁾.

1.4.2 Erityinen tuki

Tarpeisiin sovitettu tuki ja valmiuksien lisääminen

EASOn erityistä tukea koskeva suunnitelma Ruotsille joulukuussa 2012.

Erityistä tukea koskeva pyyntö Italialta.

Ruotsin maahanmuuttoviraston pyynnöstä EASO antoi vuoden 2013 alussa EASOn perustamisasetuksen mukaista erityistä tukea Ruotsille. Erityisen tuen suunnittelussa otettiin huomioon tarve vahvistaa Ruotsin turvapaikkajärjestelmää lisäämällä koulutettua henkilöstöä.

Erityistä tukea päätettiin antaa, koska EASO ei alun perin ollut varautunut tarjoamaan Ruotsille tukea kyseisissä koulutusmoduuleissa siinä vaiheessa, kun Ruotsin maahanmuuttovirasto olisi tarvinnut koulutusta henkilöstölleen. Tämän johdosta EASO ja Ruotsin maahanmuuttovirasto allekirjoittivat joulukuussa 2012 erityistä tukea koskevan suunnitelman. EASO auttoi Ruotsia tarjoamalla sen maahanmuuttoviraston henkilöstölle kansainväliseen pakolaisoikeuteen ja ihmisoikeuksiin sekä kansainvälisen suojelun myöntämisperusteisiin liittyvää koulutusta helmikuussa 2013.

Italia pyysi EASOlta erityistä tukea turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmänsä parantamiseen ja tehostamiseen. Tukiviraston pääjohtaja teki 13. joulukuuta 2012 päätöksen erityisen tuen antamisesta Italialle EASOn ja jäsenvaltioiden yhteisen asiantuntemuksen pohjalta sillä perusteella, että Italian nykyiseen turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmään kohdistuu merkittäviä paineita. Erityistä tukea koskeva suunnitelma, jossa sovitaan Italialle annettavasta teknisestä ja operatiivisesta tuesta, viimeistellään ja allekirjoitetaan vuonna 2013. Italian tukipyyntö on erityisen ajankohtainen, sillä uuden turvapaikkalainsäädäntöpakettin täytäntöönpano asettaa lisähaasteita sen turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmälle.

⁽³⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1033_en.htm?locale=en.

Uudelleensijoittaminen

Tiedonhankintaraportti pakolaisten uudelleensijoittamisesta Maltalta muihin EU-maihin.

Komissio pyysi maaliskuussa 2012 annettujen oikeus- ja sisäasioiden neuvoston päätelmien mukaisesti EASOa laatimaan raportin pakolaisten uudelleensijoittamisesta Maltalta muihin EU-maihin. Raporttiin osallistuivat myös assosioituneet valtiot Norja ja Sveitsi, UNHCR sekä Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (projektinjohtajat). Kaikki EU:n jäsenvaltiot, assosioituneet valtiot ja projektinjohtajat täyttivät EASON lähettämän kyselylomakkeen. Lisäksi tehtiin useita haastatteluja, joihin osallistui myös uudelleensijoitettuja henkilöitä.

EASO kokosi tulokset raportiksi, jonka se esitteli komissiolle heinäkuussa 2012. Raportti toimitettiin EASON hallintoneuvostolle syyskuussa 2012. EASON pääjohtaja esitteli tiedonhankintaraportin oikeus- ja sisäasioiden ministerien lounaalla lokakuussa 2012 ja myöhemmin Euroopan parlamentissa. Sen jälkeen raportti julkaistiin.

EASON raportti vahvisti, että jäsenvaltiot perustelevat päätöksensä osallistua tai olla osallistumatta uudelleensijoittamistoimiin enimmäkseen poliittisilla syillä. Raportin perusteella jäsenvaltioiden näkemykset uudelleensijoittamisen käytöstä vaihtelevat. Tietty toimii osallistuneet valtiot pitivät vapaaehtoisia, tilapäisiä toimia pakolaisten uudelleensijoittamiseksi Maltalta muihin EU-maihin käytännöllisenä tapana osoittaa EU:n sisäistä solidaarisuutta ja antoivat siitä yleensä myönteisen arvion, kun taas muut maat katsoivat, että uudelleensijoittamisen säännöllinen ja pitkittynyt käyttö omana erillisenä toimintonaan saattaisi toimia laittoman maahanmuuton houkuttimena turvapaikkajärjestelmissä, joihin kohdistuu suhteettoman suuria paineita, ja siten pikemminkin lisäävän painetta kuin lievittävän sitä.

Raportti antoi kuitenkin myös toivoa siitä, että samanlaiset hankkeet voivat tulevaisuudessa onnistua paremmin, ja osoitti, että nykyiseen EUREMA-viitekehikseen liittyvissä menettelyissä on vielä huomattavasti parannettavaa. Vaikka uudelleensijoittaminen voikin tarjota pysyviä ratkaisuja kansainvälistä suojelua saaville henkilöille ja samalla helpottaa jäsenvaltioiden turvapaikkajärjestelmiin kohdistuvaa painetta, se ei kuitenkaan saa johtaa vastuunsiirtoon. Jotkin vastaajista katsoivat, että pakolaisten uudelleensijoittaminen muihin EU-maihin olisi sisällytettävä osaksi EU:n sisäisiä solidaarisuustoimia, joihin kuuluvat valmiuksien lisääminen, muut käytännön yhteistyömuodot ja joustava rahoitustuki, ja että EASON olisi toimittava tällä alalla keskeisessä roolissa perustamisasetuksensa mukaisesti.

Komissio aikoo nyt ehdottaa uutta etenemistapaa uudelleensijoittamisessa. Se on sisällyttänyt turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa (AMF) koskevaan ehdotukseen mahdollisuuden sille, että tällaiseen toimintaan myönnettäisiin unionin rahoitustukea. Näin lujitetaan ja kehitetään edelleen toimia, jotka ovat jo mahdollisia Euroopan pakolaisrahaston puitteissa. Tämä helpottaa vapaaehtoishankkeisiin mielellään osallistuvien jäsenvaltioiden toimintaa EASON huolehtiessa koordinoinnista.

1.4.3 Kiireellinen tuki

Turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelo

Kansallisten yhteyspisteiden kokous.

EASON hallintoneuvoston päätös turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelosta, johon sisältyy 20 profiilia.

Turvapaikka-asioiden tukiryhmiin käytettävissä olevien asiantuntijoiden lukumäärästä ja profileista (turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelo) tehdyssä EASON hallintoneuvoston päätöksessä nro 3 määriteltiin 13 erilaista asiantuntijaprofiilia (AIP 13). Turvapaikkavalmiushenkilöiden luetteloon oli 19. kesäkuuta 2012 mennessä otettu yhteensä 345 asiantuntijaa 21 jäsenvaltiosta.

Päätöstä tarkistettiin tukiviraston saamien kokemusten perusteella EASON hallintoneuvoston kokouksessa 19. kesäkuuta 2012. Tarkistuksesta oli keskusteltu jo Maltalla 22. ja 23. toukokuuta 2012 pidetyssä EASON ja

turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelosta (AIP NCP) vastaavien kansallisten yhteyspisteiden yhteisessä kokouksessa, ja se perustui turvapaikka-asioiden tukiryhmien työkomennuksilla Kreikkaan ja Luxemburgiin saatuihin kokemuksiin.

Hallintoneuvosto kumosi 19. kesäkuuta 2012 pitämässään kokouksessa päätöksen nro 3 ja hyväksyi päätöksen nro 8, jolla vahvistettiin turvapaikka-asioiden tukiryhmiin käytettävissä olevien asiantuntijoiden lukumäärä ja profiilit (turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelo). Joitakin asiantuntijaprofiileja poistettiin tai vaihdettiin ja muutamia tarkistettiin. Uuden päätöksen mukaan luetteloon sisältyy 20 asiantuntijaprofiilia (AIP 20), ja siihen otetaan yhteensä vähintään sata asiantuntijaa. EASO pyysi jäsenvaltioita nimeämään luetteloon asiantuntijoita uudella päätöksellä tarkistettujen profiilien perusteella 1. lokakuuta 2012 mennessä. Asiantuntijoita pyydettiin toimittamaan ansioluettelonsa EUROPASS-muodossa.

Luxemburgia koskeva operatiivinen suunnitelma

Luxemburgia koskeva EASOn operatiivinen suunnitelma allekirjoitettiin tammikuussa 2012.

Kaksi turvapaikka-asioiden tukiryhmää lähetettiin Luxemburgiin.

Luxemburgin viranomaiset pyysivät tukivirastolta apua turvapaikkajärjestelmänsä jouduttua erityisen suuren paineen alle. Pyynnön johdosta EASOn pääjohtaja päätti lähettää Luxemburgiin turvapaikka-asioiden tukiryhmiä (operatiivinen suunnitelma allekirjoitettiin 26.1.2012). EASOn tuella oli tarkoitus antaa työnsä aloittaneelle henkilöstölle koulutusta haastattelutekniikoita ja päätöksentekoa käsittelevissä EASOn koulutusmoduuleissa, jotta pakolaisyksiköllä olisi vahvistuksenaan enemmän koulutettua henkilöstöä ja paremmat valmiudet selviytyä turvapaikkajärjestelmään kohdistuvasta ennennäkemättömästä paineesta. Operatiivisessa suunnitelmassa Luxemburg sitoutuu kouluttamaan EASOn koulutusohjelmassa omia erikoistuneita kouluttajia EASOn ja EU:n toimintalinjan mukaisesti. Vuoden 2012 loppuun mennessä Luxemburgilla oli seitsemän kouluttajaa neljässä eri pakolaisyksikön moduulissa.

Kreikkaa koskeva operatiivinen suunnitelma

Kreikkaa koskeva EASOn operatiivinen suunnitelma pantiin täytäntöön.

Kreikkaan lähetettiin 37 EASOn turvapaikka-asioiden tukiryhmää auttamaan hakemussuman purkamisessa, tukemaan kestävän ja tehokkaan turvapaikkarakenteen perustamisessa ja parantamaan turvapaikkaprosessin laatua.

EASOn ja UNHCR:n yhteishankkeessa annettiin Kreikalle operatiivista tukea hakemussuman purkamiseksi.

Kreikan hallituksen pyynnöstä sekä turvapaikka-asioiden ja maahanmuuton hallintaa koskevan kansallisen toimintasuunnitelman (2010) ja EASOn perustamisasetuksen mukaisesti EASO päätti helmikuussa 2011 antaa tukea Kreikan uudelle turvapaikkatukivirastolle, ensimmäisille vastaanottopalveluille ja uudelle muutoksenhakuviranomaiselle ja yleensäkin avustaa sitä turvapaikanhakijoiden vastaanotossa ja hakemussuman vähentämisessä lähettämällä Kreikkaan asiantuntijoita yli kymmenestä EU:n jäsenvaltiosta turvapaikka-asioiden tukiryhminä. Nämä turvapaikka-asiantuntijoiden työkomennukset perustuvat EASOn Kreikalle laatimaan operatiiviseen suunnitelmaan, joka allekirjoitettiin 1. huhtikuuta 2011 ja joka toteutuu 1. tammikuuta 2011 alkaen 31. maaliskuuta 2013 asti.

Operatiivisen suunnitelman mukaisesti tukivirasto tarjosi vuonna 2012 Kreikalle kiireellistä tukea lähettämällä sinne 37 EASOn turvapaikka-asioiden tukiryhmää, ja 1. huhtikuuta 2011 ja 31. maaliskuuta 2013 välisenä aikana Kreikkaan on lähetetty yhteensä 52 tällaista tukiryhmää. Näihin toimintoihin kuului tarpeisiin sovitettu tuki, jota antoivat jäsenvaltioiden nimeämistä asiantuntijoista koostuvat tukiryhmät. Ryhmiä lähetettiin Kreikan poliisin, ensimmäisten vastaanottopalvelujen, turvapaikkatukiviraston, muutoksenhakuviranomaisen ja työ-, sosiaali- ja hyvinvointiministeriön avuksi. EASO koordinoi koko tukiryhmäprosessia Kreikassa. Ryhmät auttoivat Kreikan viranomaisia hakemussuman purkamisessa, uusien, kestävien rakenteiden ja palvelujen rakentamisessa,

turvapaikkaprosessin laadun parantamisessa, turvapaikkahakemusten ja vastaanotettujen henkilöiden rekisteröinnissä ja analysoinnissa sekä muilla aloilla, kuten valmiuksien lisäämisessä haavoittuvien ryhmien vastaanottoon sekä solidaarisuusrahastojen käytössä.

EASO ja UNHCR allekirjoittivat avustussopimuksen (22. marraskuuta 2012) operatiivisesta tukihankkeesta, jolla lujitettaisiin Kreikan turvapaikkamenettelyyn kuuluvaa hallinnollista muutoksenhakuvaihetta ja autettaisiin purkamaan hakemussumaa. Hankkeen ensimmäinen vaihe, jossa keskityttiin hakemussuman hallintaan, alkoi jo lokakuussa 2012. Sen aikana valittiin ja lähetettiin poliisikokelaita auttamaan yksiköitä seulomaan pois tapauksia, joita ei enää käsitellä, sekä toimitettiin fyysisten tiedostojen päivitys ja elektroninen rekisteröinti poliisin verkotietokantaan. Tämä hallinnollinen seulontaprosessi ja kaikkien vireillä olevien tapausten vieminen rekisteriin toteutettiin 92 poliisikokelaan voimin yleisestä järjestyksestä ja kansalaisten suojelusta vastaavassa ministeriössä 1. lokakuuta 2012 ja 22. tammikuuta 2013 välisenä aikana. UNHCR, yleisestä järjestyksestä ja kansalaisten suojelusta vastaava ministeriö ja EASO järjestivät 23. ja 24. marraskuuta 2012 erityiskoulutuksen, jossa käsiteltiin turvapaikka-asioihin ja kansainväliseen suojeluun liittyviä kysymyksiä.

Hankkeen toinen vaihe (EASOn ja UNHCR:n tukisopimus) on määrä toteuttaa tammikuun ja maaliskuun 2013 välisenä aikana. Silloin on tavoitteena lisätä vireillä olevien muutoksenhakutapausten käsittelyyn ja hakijoiden haastatteluun tarvittavia valmiuksia perustamalla (viimeistään 1. huhtikuuta 2013) kymmenen uutta muutoksenhaku- ja erityiskomiteaa (entisten kymmenen komitean lisäksi), sihteeri- ja tulkkauspalvelut mukaan luettuina.

1.4.4 Tieto- ja analyysituki

EASOn vuosikertomus

Julkaistiin EASOn vuosikertomus turvapaikkatilanteesta Euroopan unionissa sekä Euroopan turvapaikkaasioiden tukiviraston toiminnasta vuonna 2011.

EASO laati kesäkuussa 2012 alustavan ehdotuksensa vuosikertomukseksi EU:n turvapaikkatilanteesta. Vuoden 2012 lopussa EASO esitti hallintoneuvostolle ehdotuksen, jossa määriteltiin selvemmin vuosikertomuksen painopisteet ja laajuus (ja esitettiin sen laatimista erillään EASOn vuotuisesta toimintakertomuksesta), ja antoi periaatelausuman, jossa korostettiin, että kertomuksessa olisi pyrittävä objektiivisuuteen ja kattavuuteen. Kertomukseen ehdotettiin yksityiskohtaisempaa sisällysluetteloa, jotta kaikki julkaisut olisi tulevaisuudessa jäsennelty samalla tavalla. Näin voitaisiin vuosien mittaan parantaa kertomusten luettavuutta ja vertailtavuutta. Lisäksi ehdotettiin säännöllistä aikataulua, jotta kaikkia sidosryhmiä ehdittäisiin kuulla hyvissä ajoin, ja selkeiden määräaikojen asettamista kullekin laatijalle ja tarkastajalle.

Varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmä

EASOn neljännesvuosittaiset tietanalyysiraportit.

Tietanalyysit esitettäväksi EASOn hallintoneuvostossa, oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa, pakolais-, turvapaikka- ja siirtolaisuusasioissa kokoontuvalla hallitusten välisellä keskustelufoorumilla (IGC), maahanmuuttovirastojen johtajien konferenssissa (GDISC) ja EASOn seminaareissa, konferensseissa ja asiantuntijakokouksissa.

Ad hoc -raportit Syyriasta ja Länsi-Balkanin maista.

EASO ryhtyi vuoden 2012 aikana kehittämään analyysivalmiuksiaan laatimalla joukon analyysseja (hallintoneuvostolle, vuosikertomukseen, oikeus- ja sisäasioiden neuvostolle, Euroopan parlamentille, GDISC:lle, IGC:lle ja muille) Eurostatin tietojen pohjalta. Se aloitti myös operatiivisten tietojen keruun suoraan jäsenvaltioilta. Tiedot täytetään kuukausittain (ja Syyrian pakolaistulvaa koskevan käytännön yhteistyön yhteydessä viikoittain) valmiiseen taulukkoon. Analyysseja tuotettiin tunnustettujen asemien määrästä, Länsi-Balkanin maista ja Syyriasta. Vuoden 2012 lopussa EASOn hallintoneuvosto päätti, että EASO laatii säännöllisesti neljännesvuosiraportit, joissa esitetään yleiskatsaus yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toiminnasta.

Kun Dublin III -asetuksen (33 artikla) sisällöstä oli päästy poliittiseen yhteisymmärrykseen, EASO laati strategisen ehdotuksen, jossa esitettiin vaiheittainen suunnitelma viraston tiedonkeruu- ja analyysivalmiuksien kehittämiseksi turvapaikka-asioiden tilastollisten (kvalitatiivisten ja kvantitatiivisten) tunnuslukujen pohjalta. Ehdotus perustui EASOn neljännesvuosi- ja ad hoc -analyysistä saamaan aiempaan kokemukseen sekä jäsenvaltioiden Eurostatille toimittamiin analyysihin. Varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmää (EPS) koskevan ehdotuksen mukaan tarkoituksena on perustaa myös tilastotyöryhmä. Se koostuu jäsenvaltioiden nimeämistä asiantuntijoista, jotka toimivat yhteyshenkilöinä turvapaikka-asioiden tilastointiin ja tiedonkeruuseen liittyvissä kysymyksissä. Työryhmällä on sama toimintaperiaate kuin Frontexin perustamalla riskianalyysiverkolla (FRAN). Vuoden kuluessa saatiin työstettyä yksityiskohtaista taulukkoa 22 kvantitatiivisesta ja kvalitatiivisesta tunnusluvusta, joiden avulla pyritään esittämään tarkka ja kattava yleiskuva yhteisestä eurooppalaisesta turvapaikkajärjestelmästä yhteistyössä Euroopan komission (PO HOME, Eurostat) ja Frontexin kanssa. Näin varmistetaan yhdenmukaisuus ja vältetään päällekkäinen työ jäsenvaltioiden kanssa.

1.4.5 Tuki kolmansille maille

Uudelleensijoittaminen

Uudelleensijoittamista käsittelevä EASOn seminaari

Uudelleensijoittaminen on yksi tärkeimmistä toimenpiteistä sisäisen ja ulkoisen solidaarisuuden alalla. EASOLle vuoden 2012 työohjelmassa tällä alalla annettuihin tehtäviin kuuluivat tietojenvaihdon mahdollistavan rakenteen perustaminen ja yhteistyön käynnistäminen paitsi EU:n jäsenvaltioiden välillä myös kolmansien maiden, UNHCR:n, IOM, muiden kansainvälisten organisaatioiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

EASOn ensimmäinen EU:n uudelleensijoittamispolitiikkaa koskeva seminaari pidettiin 22. ja 23. lokakuuta 2012. Kokoontumisessa tarkasteltiin kansallisten uudelleensijoittamisjärjestelmien nykytilaa, uudelleensijoittamiseen saatavilla olevaa EU-rahoitustukea ja solidaarisuustukea kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta. Tähän EASOn ensimmäisen kerran koordinoimaan seminaariin kokoontui EU:n uudelleensijoittamistoimien asiantuntijoita ja politiikan toimijoita.

EASO tarkasteli EU:n jäsenvaltioiden solidaarisuustukia yhteisten uudelleensijoittamistavoitteiden määrittelyä EU:lle. Tässä yhteydessä sovittiin uudelleensijoittamiseen liittyvän yhteistyön edistämisestä Euroopassa muun muassa hyödyntämällä EU:n uudelleensijoittamisverkostoa (<http://www.resettlement.eu>) yhteistyökanavana tiedon jakamisessa, useiden sidosryhmien tapaamisissa ja hyvien käytäntöjen vaihdossa kenttätöiden, koulutuksen, opintokäyntien, tutkimuksen ja uusien menetelmien kokeilun avulla.

Jäsenvaltioiden olisi edelleenkin tuettava toisiaan uudelleensijoittamisen suunnittelussa, koordinoinnissa ja toteuttamisessa vaihtamalla hyviä käytäntöjä ja tekemällä yhteistyötä uusien tai kestävien ohjelmien suunnittelussa. EASOLla on tässä avainasema työn koordinoijana, toimijoiden yhteispisteenä sekä uudelleensijoittamiseen liittyvän asiantuntemuksen ja käytäntöjen levittäjänä EU:ssa.

EASO auttaa kiireellisten uudelleensijoituspaikkojen järjestämisessä ja pitää vuosittain alkusyksystä jäsenvaltioiden ja UNHCR:n kanssa koordinaatiokokouksen, jossa määritellään uudelleensijoittamistarpeet EU:ssa, tuetaan jäsenvaltioita vuotuisten sitoumusten tekemisessä ja varmistetaan uudelleensijoitusten täydentävyys alalla saatavana olevan EU:n tukirahoituksen huomioon ottaen.

Ulkoinen ulottuvuus

Osallistuminen Budapestin prosessiin.

Osallistuminen EU:n liikkuvuuskumppanuuksia Tunisian ja Marokon kanssa käsitteleviin kokouksiin.

Osallistuminen EU:n ja Jordanian liikkuvuuskumppanuutta käsittelevään kokoukseen.

EASOn perustamisasetuksessa annetaan virastolle tehtäväksi koordinoita tietojenvaihtoa ja muita toimia, jotka johtuvat yhteisen järjestelmän ulkoiseen ulottuvuuteen liittyvien välineiden ja mekanismien täytäntöönpanosta. EASO teki toimeksiantonsa ja 49 artiklan mukaisesti yhteisymmärryksessä komission kanssa yhteistyötä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa teknisissä kysymyksissä, erityisesti kolmansien maiden omien turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmien valmiuksien edistämiseksi ja vahvistamiseksi sekä alueellisten suoje-
luohjelmien ja muiden kestäviä ratkaisuja tarjoavien toimien täytäntöön panemiseksi.

Kuten EASOn vuoden 2012 työohjelmassa vahvistettiin, määrärahojen ja henkilöstön määrän vähäisyyden vuoksi ulkoisen ulottuvuuden alalla voitiin toteuttaa vain vähän toimia vuonna 2012. EASO osallistui vuoden aikana EU:n ja Tunisian sekä EU:n ja Marokon liikkuvuuskumppanuuksia käsitteleviin kokouksiin ja EU:n ja Jordanian väli-
seen maahanmuuttoa, liikkuvuutta ja turvallisuutta koskevaan vuoropuheluun ja ilmoitti aikomuksestaan aloittaa yhteistyö EU:n ja Tunisian sekä EU:n ja Marokon liikkuvuuskumppanuuksien yhteydessä. EASO oli mukana myös Budapestin prosessiin liittyvissä kokouksissa: Kaakkois-Eurooppaa käsitelleessä kokouksessa EASolla oli tärkeä osuus turvapaikka-asioihin liittyvien näkökohtien muotoilussa osana Silkkietien varrella olevien alueiden julistuk-
sen valmisteluprosessia.

EASO osallistuu yhteistyöhön myös Prahan prosessiin liittyvässä pilottihankkeessa ”Quality and training in the asylum processes”, joka toteutetaan Prahan prosessiin liittyvän kohdennetun aloitteen puitteissa. Tässä turva-
paikkaprosessien laatua ja niihin liittyvää koulutusta käsittelevässä pilottihankkeessa tutkitaan mahdollisuuksia EASOn turvapaikka-alan koulutusohjelman laajaan täytäntöönpanoon EU:n itäisissä naapurimaissa (Armenia, Valkovenäjä, Georgia, Kirgistan, Moldova ja Ukraina) ja Turkissa. Vuonna 2012 EASolla oli mahdollisuus osallistua ainoastaan Prahan prosessia käsitteleviin kokouksiin.

2 Hallinnointivaatimukset ja sisäisen valvonnan vaatimukset

2.1 EASOn hallinnointi ja organisaatio

2.1.1 EASOn hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto on EASOn ylin hallinto- ja suunnitteluelin. EASOn perustamisasetuksen 29 artiklan mukaan hallintoneuvoston tärkeimmät tehtävät ovat pääjohtajan nimittäminen, viraston työohjelmien ja vuosikertomusten hyväksyminen sekä EASOn talousarvion hyväksyminen. Hallintoneuvostolla on kokonaisvastuu siitä, että EASO hoitaa tehtäviään tehokkaasti. Hallintoneuvostossa on yksi jäsen kustakin jäsenvaltiosta (paitsi Tanskasta) ja kaksi jäsentä Euroopan komissiosta. Lisäksi UNHCR:llä on ilman äänioikeutta oleva edustaja hallintoneuvostossa. Kaikki jäsenet nimitetään heidän kokemuksensa, ammatillisen vastuunsa ja heillä turvapaikka-asioiden alalla olevan korkeatasoisen asiantuntemuksensa perusteella.

Tanska kutsutaan osallistumaan tarkkailijana kaikkiin hallintoneuvoston kokouksiin ja muihin keskeisiin kokouksiin. Kroatialla on hallintoneuvostossa tarkkailijan asema siihen asti, kunnes siitä tulee Euroopan unionin täysimääräinen jäsen. Sen jälkeen se voi käyttää hallintoneuvostossa äänioikeutta EU:n kanssa 9. joulukuuta 2011 allekirjoittamansa liittymissopimuksen perusteella.

EASOn hallintoneuvostossa on 28 varsinaista jäsentä, yksi äänetön jäsen (UNHCR) ja kaksi tarkkailijajäsentä.

Vuoden 2012 aikana assosioituneet maat (Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi) kutsuttiin osallistumaan tarkkailijoina valikoiduista aiheista käytyihin keskusteluihin. Myös Frontexia pyydettiin toimittamaan tietoja ja osallistumaan tiettyihin hallintoneuvoston keskusteluihin, jotka koskivat erityisesti EU:n turvapaikkatilannetta, varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmää ja Kreikan tilannetta.

Hallintoneuvosto piti vuonna 2012 neljä kokousta ja hyväksyi seuraavat päätökset:

- pääjohtajan arvioinnista 9. huhtikuuta 2012 tehty päätös nro 7;
- turvapaikka-asioiden tukiryhmiin käytettävissä olevien asiantuntijoiden lukumäärästä ja profiileista (turvapaikkavalmiushenkilöiden luettelo) 19. kesäkuuta 2012 tehty päätös nro 8;
- hallintoneuvoston työjärjestyksestä 19. kesäkuuta 2012 tehty päätös nro 9;
- henkilöstösääntöjen täytäntöönpanosääntöjen hyväksymisestä 4. heinäkuuta 2012 tehty päätös nro 10;
- keski johdosta 4. heinäkuuta 2012 tehty päätös nro 11;
- määräaikaisten toimihenkilöiden palkkaamista ja käyttöä koskevista yleisistä täytäntöönpanosäännöistä 4. heinäkuuta 2012 tehty päätös nro 12;
- sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkkaamista ja käyttöä koskevista yleisistä täytäntöönpanosäännöistä 4. heinäkuuta 2012 tehty päätös nro 13;
- henkilöstökomitean perustamisesta 4. heinäkuuta 2012 tehty päätös nro 14;
- petosten, korruption ja muun unionin etuja vahingoittavan laittoman toiminnan torjuntaan liittyvien sisäisten tutkimusten edellytyksistä 1. marraskuuta 2012 tehty päätös nro 15;
- turvapaikka-asioiden tukiryhmien lähettämiseen liittyvien operatiivisten suunnitelmien täytäntöönpanokustannuksia koskevista säännöistä 23. marraskuuta 2012 tehty päätös nro 16;
- tehokkaan hallinnoinnin sisäisen valvonnan vaatimuksista 23. marraskuuta 2012 tehty päätös nro 17.

2.1.2 EASOn organisaatio

Pääjohtaja hoitaa tehtäviään riippumattomasti ja on tukiviraston laillinen edustaja. Pääjohtaja vastaa muun muassa tukiviraston hallinnollisesta johtamisesta ja työohjelmassa asetettujen tehtävien täytäntöönpanosta sekä hallintoneuvoston päätösten täytäntöönpanosta.

Tukivirasto voi perustaa asiantuntijoista koostuvia työryhmiä EASOn perustamisasetuksen 32 artiklan mukaisesti.

Pääjohtajaa avustaa neljä yksikön/keskuksen päällikköä sekä neuvonantaja, tiedottaja, tilinpitäjä ja lakimies. Pääjohtaja vastaa asiakirjojen laadinnan koordinoinnista sekä sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä. Tukivirastossa on nykyään neljä yksikköä/keskusta:

- yleisten asioiden ja hallinnon yksikkö (GAAU)
- tiedotus-, dokumentointi- ja analyysikeskus (CIDA)
- operatiivisen tuen keskus (COS)
- koulutus-, laatu- ja asiantuntijakeskus (CTQE).

Pääjohtaja ja yksiköiden/keskusten päälliköt kokoontuvat viikoittain johtoryhmän kokoukseen, jossa seurataan tukiviraston toiminnan ja organisaation edistymistä.

Yleisten asioiden ja hallinnon yksikkö jakautuu yleisten asioiden osastoon (tieto- ja viestintätekniikka, logistiikka, asiakirjahallinnointi/tietosuojat, matkojen hallinnointi, tapahtuma- ja kokousjärjestelyt ja turvallisuus) ja hallinto-osastoon (henkilöresurssit, talous ja budjetti, hankinnat ja sopimukset).

Vuoden 2012 lopussa tukivirastossa oli yhteensä 58 työntekijää, joista 24 työskenteli yleisten asioiden ja hallinnon yksikössä, 13 tiedotus-, dokumentointi- ja analyysikeskuksessa, 10 operatiivisen tuen keskuksessa ja 11 koulutus-, laatu- ja asiantuntijakeskuksessa.

EASO muutti 3. syyskuuta 2012 pysyviin toimitiloihinsa, jotka Maltan hallitus sitoutui järjestämään tarjouksessaan toimia viraston isäntänä. Siihen asti EASO toimi Marsassa (Malta) sijaitsevilla tilapäisillä toimitiloilla. Myös osa 1. lokakuuta 2012 asti Brysselissä olevissa tiloissa työskennelleestä EASOn hallinnollisesta tukihenkilöstöstä siirrettiin Maltalle.

EASOsta tuli taloudellisesti riippumaton 20. syyskuuta 2012, minkä jälkeen se pyrki aktiivisesti ottamaan käyttöön toimintaansa tarvittavat resurssit ja osallistumaan toimitilojensa rakentamiseen Maltalla. Henkilöresurssien, hankinnan, taloushallinnon ja kirjanpidon, logistiikan ja tieto- ja viestintätekniikan osastot osallistuivat täytäntöönpanosääntöjen ja määräysten valmisteluun sekä sisäisten asiakirjojen laadintaan EASOn toimintojen hallinnointia, raportointia, seuranta ja toteuttamista koskevista puitteista ja suuntaviivoista. Olemassa olevista tai vastaavista säännöistä ja määräyksistä tehtiin merkittävä määrä tutkimuksia, kyselyjä ja analyysejä yhteistyössä sellaisten EU:n erillisvirastojen kanssa, joilla on tarjota runsaasti kokemusta ja parhaita käytäntöjä. Kuten mainittiin, EASO ryhtyi vuoden 2012 aikana toteuttamaan talousarviotaan hallintoneuvoston hyväksymien varainhoitosääntöjen mukaisesti. Säännöt perustuvat EU:n varainhoitoasetukseen, jota sovelletaan kaikkiin erillisvirastoihin. Lisäksi EASOn hallintoneuvosto ja pääjohtaja hyväksyivät useita päätöksiä varmistaakseen julkisen varainhoidon periaatteiden ja vaatimusten noudattamisen ja tukeakseen EASOn keskuksia niiden toiminnoissa.

Koska oli EASOn ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, henkilöresurssihin liittyvissä toiminnoissa kiinnitettiin erityistä huomiota henkilöstön työhönottoon ja valintaan, jotta tukivirasto saavuttaisi operatiiviset ja hallinnolliset tavoitteensa. Organisaation tilivelvollisuus ja vastuullisuus voitiin varmistaa vain hankkimalla viraston käyttöön riittävästi henkilöstöä ja asiantuntijoita. EASO täytti siten kaikki henkilöstötalukkuun otetut toimet varmistaakseen vuoden 2012 työohjelman tavoitteiden toteutumisen etenkin EASOn keskuksille osoitetuissa tehtävissä.

Vuoden 2012 aikana EASO perusti organisaatioon tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuurin ja onnistui ottamaan käyttöön useita palveluja, joista mainittakoon EASOn verkkosivut (<http://www.easo.europa.eu>), sähköpostijärjestelmä, jaettu asema, etäyhteys sähköpostiin Internetin kautta, sähköpostien synkronointi matkapuhelimiin sekä viraston järjestelmien etäkäyttö turvatu yhteyden kautta EASOn kannettavilla tietokoneilla. Näiden palvelujen avulla EASOLle luotiin itsenäinen tieto- ja viestintäjärjestelmä. EASOn toimintatietojen ja henkilökohtaisten tietojen siirto komission tietoverkosta ja palvelimelta EASOn palvelimelle saatiin onnistuneesti päätökseen. Koko

tieto- ja viestintätekninen infrastruktuuri, myös peruskäyttäjälaitteisto, siirrettiin tilapäisistä tiloista pysyviin toimitiloihin viraston toiminnan keskeytymättä.

EASO liittyi useisiin ohjelmistolisenssejä ja tietokonelaitteistoja koskeviin DIGITin puitesopimuksiin. Näin varmistettiin palvelujen ja hankintojen hintatason vakaus. EASOsta tuli kahden merkittävän järjestelmän – alkuperämaatietojen luettelon ja sähköisen oppimisen ympäristön (EASO Training) – omistaja. Lisäksi sähköisen oppimisen portaali siirtyi kokonaan osaksi EASOn infrastruktuuria, ja EASOn henkilöstölle siirrettiin portaalin hoitamisen vaatimat tiedot ja taidot. Alkuperämaatietojen portaalin tuki ja ylläpito varmistettiin antamalla EASOn henkilöstölle näihin tehtäviin tarvittava perehdytys ja tekemällä ulkoisen yrityksen kanssa alihankintasopimus tuki- ja ylläpitopalveluista.

Vuoden 2012 aikana oli tarpeen määrittää EASOn toimintaan vaadittavat olennaiset logistiikka- ja turvalaitteet sekä EASOn kiinteistönhoitoon, turvajärjestelyihin ja muihin EASOn toimitilojen huoltotehtäviin liittyvät palvelut. Komission kanssa käytiin useita neuvotteluja siitä, miltä osin näiden palvelujen hankinnassa voitaisiin käyttää nopeutettua menettelyä. Neuvottelujen jälkeen laadittiin tiiviissä aikataulussa asiakirjat laitteiden, palvelujen ja urakoiden hankintamenettelyä varten.

Lisätietoja EASOn organisaation tuotoksista on liitteessä 5.3, jossa esitetään luettelo EASOn julkaisuista vuonna 2012. Liitteessä 5.4 on raportti asiakirjojen saatavuudesta. Liitteessä 5.5 on yksityiskohtaisia tietoja EASOn talousarvion toteutumisesta sekä talousarvio- ja varainhallinnosta. Liitteeseen 5.6 sisältyy luettelo vuonna 2012 toteutetuista poikkeuksellisista neuvottelumenettelyistä.

2.1.3 Yhteistyö kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa

Yhteistyö Euroopan parlamentin, neuvoston ja Euroopan komission kanssa

Vuoden 2012 aikana EASOn pääjohtaja esiintyi kahdessa Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan (LIBE) istunnossa ja osallistui useisiin oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokouksiin. Lisäksi EASO osallistui EU:n neuvoston maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioiden strategisen komitean (SCIFA) kokouksiin ja järjesti tapaamisen Euroopan parlamentin LIBE-valiokunnan sihteeristön kanssa. EASO lujitti jatkuvaa yhteistyötään Euroopan komission ja erityisesti lähimmän yhteistyökumppaninsa sisäasioiden pääosaston (PO HOME) kanssa hallintoon ja politiikkaan liittyvissä kysymyksissä. EASO ja PO HOME ovat aloittaneet toimintapolitiikkaa käsittelevän virallisen vuoropuhelun, johon sisältyy asiasta vastaavien yksiköiden päälliköiden kuukausittaisia tapaamisia. EASO ja komissio tekevät tiivistä yhteistyötä myös Dublin III -asetusluonnoksen 33 artiklaan, pakolaisten uudelleensijoittamiseen EU:ssa, koulutukseen, laatuasioihin, ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin ja perheenjäsenten jäljittämiseen, alkuperämaatietoihin ja Kreikkaan liittyvien yhteisten toimien täytäntöön panemiseksi. Kuten edellä mainittiin, EASOn hallintoneuvosto hyväksyi päätöksen Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa tehtävästä yhteistyöstä petosten, korruption ja muun unionin etuja vahingoittavan laittoman toiminnan estämiseksi.

Yhteistyö UNHCR:n kanssa

UNHCR osallistui äänettömänä jäsenenä kaikkiin hallintoneuvoston kokouksiin ja oli mukana EASOn työryhmissä, asiantuntijakokouksissa ja seminaareissa. EASOn ja UNHCR:n ylemmän johdon välillä käytiin heinäkuussa 2012 neuvotteluita strategisesta ja operatiivisesta yhteistyöstä. Marraskuussa EASO allekirjoitti UNHCR:n kanssa rahoitussopimuksen, jonka tavoitteena on auttaa Kreikkaa lisäämään turvapaikkajärjestelmänsä valmiuksia ja purkamaan hakemussumaa. Lisäksi vuoden 2012 4. neljänneksellä pidettiin ensimmäiset kokoukset puitejärjestelyn neuvottelemiseksi EASOn ja UNHCR:n välillä.

Yhteistyö assosioituneiden valtioiden kanssa

Assosioituneiden valtioiden (Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi) kanssa tehtävän yhteistyön alalla komissio sai 13. tammikuuta 2012 neuvostolta toimeksiannon neuvotella työjärjestelyistä assosioituneiden valtioiden kanssa. Vuonna 2012 käytiin kolme neuvottelukierrosta: 21. toukokuuta, 7. syyskuuta ja 10. lokakuuta 2012. EASO osallistui neuvotteluihin tarkkailijana koko vuoden ajan. Nämä järjestelyt, jotka on tarkoitettu viimeistellään vuonna 2013, mahdollistavat assosioituneiden valtioiden virallisen osallistumisen EASOn työhön.

Vuonna 2012 Kroatian edustajia kutsuttiin tarkkailijoiksi EASO hallintoneuvoston kokouksiin sen jälkeen, kun Kroatia allekirjoitti liittymissopimuksen EU:n kanssa 9. joulukuuta 2011. Tanska osallistui edelleen hallintoneuvostoon tarkkailijana.

Yhteistyö muiden EU:n erillisvirastojen kanssa

Kahden- ja monenvälistä yhteistyötä EU:n erillisvirastojen ja elinten kanssa lisättiin vuonna 2012. EU:n tasolla EASO liittyi vuoden 2012 aikana EU:n erillisvirastojen koordinaatioverkostoon ja oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkostoon. EASOn pääjohtaja osallistui joulukuussa 2012 oikeus- ja sisäasioiden virastojen päälliköiden tapamiseen, ja EASOn edustajat ottivat osaa kahteen oikeus- ja sisäasioiden yhteysryhmän kokoukseen ja asiaa koskeviin EU:n erillisvirastojen koordinaatioverkoston kokouksiin. Kahdenvälisellä tasolla EASO ja Frontex sopivat syyskuussa 2012 työjärjestelyistä läheisen yhteistyön edistämiseksi molempia kiinnostavilla osa-alueilla, kuten rajavalvonnassa ja kansainvälisessä suojelussa. EASO oli myös mukana perustamassa Frontexin neuvoa-antavaa ryhmää ja liittyi sen pysyväksi jäseneksi. Se osallistui neuvoa-antavan ryhmän ensimmäiseen kokoukseen joulukuussa 2012. Vuoden aikana EASO ja EU:n perusoikeusvirasto (FRA) tiivistivät yhteistyötään, ja EASO kävi vuoden 2012 3. neljänneksellä alustavia keskusteluja työjärjestelyn sopimiseksi molempien EU:n erillisvirastojen kanssa.

EASO osallistui vuoden 2012 aikana siirtolaispolitiikkoja käsitteleviin hallitusten välisiin neuvotteluihin (IGC) liittyviin kokouksiin, maahanmuuttovirastojen johtajien konferenssiin (GDISC) sekä siirtolaisuutta käsittelevän transatlanttisen neuvoston ja eurooppaoikeuden akatemian (ERA) kokouksiin.

2.1.4 Neuvoa-antava ryhmä ja yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa

Vuoden 2012 aikana EASO lujitti edelleen suhteitaan kansalaisyhteiskuntaan, ja neuvoa-antavan ryhmän jäsenmäärä kasvoi 55 organisaatioon. EASO kuuli vuoden mittaan ryhmään rekisteröityneitä kansalaisyhteiskunnan järjestöjä useilla toimintansa osa-alueilla (vuotuinen työohjelma, vuosikertomus 2011, koulutus, laatuasiat, iän arviointi, varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmä, uudelleensijoittaminen ja alkuperämaatiedot). EASO sai kuulemistaan organisaatioilta palautetta vuosikertomuksesta, alkuperämaatietojen raportointimenetelmistä, iän arvioinnista ja koulutusmoduuleista. Marraskuussa EASO kutsui kansalaisyhteiskunnan järjestöjen edustajia Afganistania käsittelevään konferenssiin, joka oli avoin jäsenvaltioille, oikeuslaitosten jäsenille, akateemisille tutkijoille ja kansalaisjärjestöille. Osallistujamäärä oli rohkaiseva, ja tulokset osoittivat, että konferenssin anti on paljon monipuolisempi, kun erityisistä aiheista käytäviin keskusteluihin osallistuu mahdollisimman monia erilaisia toimijoita.

EASO laati yhteistyössä asiantuntijaryhmän kanssa neuvoa-antavalle ryhmälle tarkoitetun operatiivisen suunnitelman. Siinä määritellään yleiset parametrit, joita sovelletaan järjestelmällisesti kaikissa kuulemisissa, sekä vahvistetaan kuulemisille selkeät mutta samalla riittävän joustavat puitteet, jotta neuvoa-antavassa ryhmässä voidaan tarvittaessa järjestää aika ajoin erityisiä ad hoc -kuulemisia. Pääjohtajan annettua suunnitelmalle hyväksyntänsä hallintoneuvosto hyväksyi sen syyskuussa 2012. EASO on nimennyt neuvoa-antavalle ryhmälle myös yhteyspisteen, joka toimii kansalaisyhteiskunnan keskitettynä asiointipisteenä ja varmistaa sujuvan ja tehokkaan yhteydenpidon kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ja EASOn yksiköiden välillä.

EASO järjesti toisen yleiskokouksensa 26. marraskuuta 2012. Vaikka tukivirasto kuulee vuoden mittaan useita organisaatioita, yleiskokouksesta on muodostunut EASOn toimintakalenterissa merkittävä tapahtuma. Siihen osallistuu noin 75 organisaatiota, joista useimmat ovat turvapaikka-asioiden alalla toimivia kansalaisjärjestöjä.

Tänä vuonna neuvoo-antavan ryhmän yleiskokouksessa vieraili puhujina monia merkittäviä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden alan toimijoita, kuten Euroopan parlamentin jäsen Cecilia Wikström sekä Cathryn Costello Oxfordin yliopistosta. EASO esitteli kokouksessa neuvoo-antavan ryhmän operatiivisen suunnitelman, jossa kuvataan sen toimintapuitteet. Lisäksi osallistujilla oli ryhmätyöskentelyjen aikana tilaisuus keskustella EASON tärkeimmistä tuotteista ja palveluista, kuten EASON vuosikertomuksesta, EASO vuoden 2014 työohjelmasta, EASON koulutuksesta, laatuasioista ja ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin liittyvistä asioista sekä EASON varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmästä. EASO esitti vuoden 2013 aikana järjestettävistä kuulemisista alustavan aikataulun, jonka osallistajat ottivat tyytyväisinä vastaan.

Kansalaisjärjestöt olivat halukkaita osallistumaan tiiviimmin EASON toimintaan ja tarjoamaan sille asiantuntemustaan. EASO oli tyytyväinen kansalaisyhteiskunnan toimijoilta tulleisiin aloitteisiin ja ehdotuksiin, jotka koskivat sekä kuulemisen sisältöä että kuulemisprosessia, ja lupasi mahdollisuuksien mukaan ottaa ne huomioon vuoden 2013 aikana.

2.2 EASON sisäisen valvonnan standardit

EASO soveltaa sisäisen valvonnan standardeja varmistaakseen, että sen operatiiviset toiminnot ovat tehokkaita ja vaikuttavia ja täyttävät laillisuuden ja asianmukaisuuden vaatimukset ja että viraston varainhoito- ja muut hallinnointimenettelyt ovat tehokkaita ja luotettavia. Standardien on vastattava Euroopan komission omille osastoilleen ja yksiköilleen hyväksymiä standardeja. Tätä varten Euroopan komissio vahvisti 16. lokakuuta 2007 antamassaan tiedonannossa (SEC (2007) 1341) 16 sisäisen valvonnan standardia. EASON hallintoneuvosto hyväksyi vastaavasti 23. marraskuuta 2012 tehokkaan hallinnoinnin sisäisen valvonnan standardeja koskevan päätöksen nro 17.

Nämä 16 sisäisen valvonnan standardia ovat seuraavat:

1. Tehtävämäärittäminen

EASON tehtävät on selkeästi määritetty, ja EASON työohjelma ja toiminnot perustuvat tähän tehtävämäärittelykseen.

2. Eettiset ja organisatoriset arvot

EASON hyväksymä hyvän hallintotavan säännöstö ja henkilöstösäännöt ovat koko henkilöstön saatavilla sen varmistamiseksi, että henkilöstöllä on käytettävissään käytännön ohjeet eettisestä käytöksestä, eturistiriitojen välttämisestä, petosten ehkäisemisestä ja väärinkäytösten ilmoittamisesta. Johdon tehtävä on varmistaa, että henkilöstö on jatkuvasti tietoinen EASON arvoista, ja työnsä aloittanut henkilöstö perehdytetään EASON eettisiin ja organisatorisiin arvoihin.

3. Henkilöstön työtehtäviin osoittaminen ja liikkuvuus

Henkilöstön työtehtäviin osoittamisessa ja työhönotossa noudatetaan EASON tavoitteita ja painopisteitä. Henkilöstötarpeet sovitetaan EASON suunnittelemiin toimintoihin EASON monivuotisella henkilöstöpoliittisella suunnitelmalla. Vuonna 2012 EASON toiminta oli yhä alkuvaiheessa, ja yksi tähän vaiheeseen olennaisesti liittyvistä tehtävistä oli henkilöstön rekrytointi. EASON tarpeet ja ensisijaiset tavoitteet saatiin kohtaamaan etukäteissuunnittelun avulla.

4. Henkilöstön arviointi ja kehittäminen

Vuotuisen henkilöstön suoritusten arvioinnin on määrä käynnistyä keväällä 2013. Vuonna 2012 tehtiin jo valmisteluja arvioinnin sujuvoittamiseksi vuonna 2013. Henkilöstön arvioinnin lähtökohtana ovat henkilöstölle osoitetut tavoitteet. Vuoden aikana laadittiin henkilöstön kehittämissuunnitelmia EASON monivuotisen henkilöstöpoliittisen suunnitelman mukaisesti. Koulutustarpeet liitetään yksilöllisiin tavoitteisiin ja yksilölliset tavoitteet koko organisaation tavoitteisiin. Jokaista henkilöstön jäsentä neuvotaan ja kannustetaan hakemaan sopivia oppimis- ja kehittymismahdollisuuksia ja yksilöimään niihin liittyvät tarpeensa yhdessä linjajohdon kanssa.

5. Tavoitteet ja tulosindikaattorit

Vuoden 2012 aikana EASO noudatti työssään tiettyjä SMART-periaatteiden mukaisesti jäsenneiltyjä erityistavoitteita. EASON vuoden 2014 työohjelmaa varten vahvistetaan keskeiset tulosindikaattorit. Tässä toimintakertomuksessa vuodelta 2012 esitetään jo joitakin viittauksia tiettyyn keskeiseen tulosindikaattoriin (ks. 1.3 kohta).

6. Riskinhallintaprosessi

Riskinhallinta on jatkuva prosessi, joka koskee kaikkea EASOn toimintaa taloushallinnosta, suunnittelusta ja operatiivisista toiminnoista toiminnan jatkuvuuden hallintaan ja henkilöstöhallintoon asti. Toiminnoille tehdään riskien arviointi riippumatta siitä, onko kyse taloushallinnosta, hankintamenettelyistä vai operatiivisista toiminnoista. Vuonna 2012 EASOn toiminta oli vasta alussa, joten täysimittaista riskinarviointia ei tehty. Vuonna 2013 EASO käynnistää riskinarviointiin liittyviä toimintoja ja perustaa riskirekisterin.

7. Operatiivinen rakenne

EASOlla on selkeästi määritelty operatiivinen rakenne ja sisäinen organisaatio, jotka perustuvat EASOn organisaatiokaavioon. Toimivaltuuksien siirrot dokumentoidaan tarkasti ja niistä viestitetään asianomaiselle henkilöstölle. Kaikki taloushallinnon toimijat on selvästi nimetty, ja he ovat tietoisia tehtävistään ja vastuistaan. Vuonna 2012 EASO jatkoi vankan rakenteen kehittämistä tietotekniikkahallintoa varten, ja työ jatkuu vuoteen 2013.

8. Prosessit ja menettelyt

Kaikki EASOn keskeiset operatiiviset tai hallinnolliset prosessit ja menettelyt kuvaillaan, hyväksytään virallisesti ja pannaan täytäntöön. Keskeiset taloushallinnon prosessit ja menettelyt pantiin täytäntöön 20. syyskuuta 2012 lähtien. Koska EASO on yhä oppimis-, sopeutumis- ja kokeiluvaiheessa, prosesseja ja menettelyjä seurataan jatkuvasti ja tarvittaessa mukautetaan. Henkilöstön tietoisuutta lisätään sisäisillä viestintämenettelyillä, ja työnsä aloittanut henkilöstö saa perusteellisen perehdytyspaketin, jossa kuvataan tukiviraston keskeiset prosessit. Vuoden 2012 aikana EASO työsti ”EASOn käsikirjaa”, joka valmistuu vuonna 2013.

9. Johdon valvonta

Johdon valvonta varmistetaan järjestämällä säännöllisesti johtoryhmän kokouksia ja erilaisia henkilöstökokouksia tukiviraston keskuksissa ja hallintoyksiköissä. Hankkeiden täytäntöönpanon seuranta tuetaan raportoimalla niistä säännöllisesti pääjohtajalle ja EASOn hallintoneuvostolle. Johdon toteuttamien taloustoimien seuranta varmistetaan asianmukaisesti määritetyillä taloushallinnon tehtävillä (esim. tulojen ja menojen hyväksyjät, sitoumusten alkuunpanijat ja tarkastajat), ja sitä tuetaan erilaisilla tarkistuslistoilla.

10. Toiminnan jatkuvuuden hallinta

Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi kaikkiin EASOn hallinnollisiin ja operatiivisiin toimintoihin rekrytoitiin vuonna 2012 riittävä määrä henkilöstöä sen varmistamiseksi, että jokaiseen tehtävään on saatavilla varahenkilöt. Vuonna 2012 EASOlla oli viimein mahdollisuus lisätä henkilöstön määrää tietyissä hankkeissa, jos siihen ilmeni tarvetta. Tätä mahdollisuutta on jo hyödynnetty sekä operatiivisella että hallinnollisella tasolla. Tukivirasto ei ole vielä laatinut kattavaa toiminnan jatkuvuussuunnitelmaa, jossa annettaisiin ohjeet EASOn toimintaan vaikuttavien katastrofien varalta. Vuonna 2012 EASO keskittyi ensisijaisesti perusrakenteidensa muodostamiseen. Se jatkaa toiminnan jatkuvuussuunnitelman työstämistä vuosina 2013 ja 2014.

11. Asiakirjahallinta

EASO on ottanut käyttöön asianmukaiset prosessit ja menettelyt sen varmistamiseksi, että sen asiakirjahallinta (etenkin tiedonhaku) on turvallista ja tehokasta ja täyttää sovellettavan lainsäädännön vaatimukset. EASOon on nimitetty dokumentointipäällikkö/tietosuojavastaava.

12. Tiedotus ja viestintä

Sisäisellä viestinnällä autetaan johtoa ja henkilöstöä hoitamaan tehtävänsä tehokkaasti ja tuloksekkaasti. EASOlla on ulkoista viestintää koskeva strategia, jonka hallintoneuvosto hyväksyi kesäkuussa 2012 sen varmistamiseksi, että ulkoinen viestintä on tehokasta ja johdonmukaista ja vastaa EASOn keskeisiä poliittisia viestejä. Vuonna 2012 EASO keskittyi valmistelemaan uutta verkkosivustoaan, joka avataan käyttöön vuoden 2013 alussa.

13. Tilinpito ja taloudellinen raportointi

EASOn hallintoneuvosto nimitti tukivirastolle tilinpitäjän 8. kesäkuuta 2012. EASOn tilintarkastaja aloitti työnsä 16. elokuuta 2012. Tilinpidosta ja taloudellisesta raportoinnista vastaa tilinpitäjä, joka sen jälkeen, kun virastosta tuli taloudellisesti riippumaton 20. syyskuuta 2012, on suorittanut erilaisia lisätarkastuksia ja -analyyssejä (esim. maksatusta edeltävät tarkastukset, tilien täsmäytykset ja tilien ja saatavien analyysit).

14. Toimintojen arviointi

Kaikki EASOn toiminnot arvioidaan. Arvioinneista saadut palautteet dokumentoidaan ja analysoidaan, jotta voitaisiin jatkuvasti kehittää ja parantaa viraston toimintoja. Koska EASOn toiminta on vasta alussa, toimintojen arviointi tapahtuu joko sisäisesti tai ulkoisesti yhdessä osallistujien, sidosryhmien tai neuvoa-antavan ryhmän kanssa (arviointilomakkeet).

Esimerkkejä EASOn arviointitoiminnoista:

- tulostaulun laatiminen EASOn toimista Kreikkaa koskevan operatiivisen suunnitelman ensimmäisessä vaiheessa;
- vakiomuotoinen arviointilomake kiireellistä ja erityistä tukea koskevia suunnitelmia varten;
- laatumenettelyyn sisältyvä arviointi kiireellisenä ja erityisenä tukena toteutetuista toimista, esim. Luxemburgia koskevan operatiivisen suunnitelman arviointi tammikuussa/helmikuussa 2012;
- arviointilomake neuvoa-antavan ryhmän yleiskokousta varten;
- palautteen antaminen EASOn koulutuksesta, asiantuntijakokouksista ja muista työpajoista tähän suunnitelluilla lomakkeilla, kokousten aikana käytävissä palautekeskusteluissa ja tiimin kanssa pidettävissä arviointikokouksissa;
- EASOn koulutusvälineiden ja -sisältöjen didaktinen analyysi/arviointi;
- kansallisten yhteyspisteiden kokousten aikana käytävät keskustelut operatiivisista toiminnoista (operatiivinen tuki, koulutus jne.).

EASO pyrkii edelleen edistymään arviointitoimintojensa organisoinnissa vuonna 2013.

15. Sisäisten valvontajärjestelmien arviointi

Valmistautuakseen toimimaan taloudellisesti riippumattomasti 20. syyskuuta 2012 alkaen EASO arvioi sisäisen valvontajärjestelmänsä vaatimustenmukaisuuden ja tehokkuuden. Tämän elokuussa 2012 tehdyn itsearvioinnin jälkeen toteutettiin lisätoimia EASOn sisäisten valvontajärjestelmien lujittamiseksi. Itsearviointeja on määrä tehdä kerran tai kahdesti vuodessa.

16. Sisäisen tarkastuksen yksikkö

Ei ole.

2.3 EU:n erillisvirastoihin sovellettavan yhteisen lähestymistavan seuranta koskevan etenemissuunnitelman toteuttaminen EASOssa

Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio hyväksyivät heinäkuussa 2012 EU:n erillisvirastoja koskevan yhteisen lähestymistavan, joka on ensimmäinen erillisvirastoihin sovellettava poliittinen sopimus ja ohjeistus. Sen tavoitteena on hallinnon, tehokkuuden, tilivelvollisuuden ja yhdenmukaisuuden parantaminen erillisvirastoissa. Etenemissuunnitelmaan sisältyy 90 aloitetta, jotka kaikkien siihen osallistuvien toimijoiden (komissio, EU:n erillisvirastot, Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto) edellytetään panevan täytäntöön. Vaikka EASO on aloittanut toimintansa vasta äskettäin, se on jo pannut täytäntöön useimmat etenemissuunnitelman kohdat. EASO tekee komission kanssa yhteistyötä muutamien jäljellä olevien toimien toteuttamiseksi.

Liitteessä 5.7 esitetään yleiskatsaus näiden EU:n erillisvirastoille osoitettujen aloitteiden toteuttamisesta EASOssa.

3 Vahvistuslausuman keskeiset tekijät

3.1 Ensimmäinen tekijä: johdon arviointi

Toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi hyväksyttiin tehokkaan hallinnoinnin sisäisen valvonnan standardit. Ne on pantu täytäntöön hyväksymällä asianmukaiset menettelyt käytännössä kaikille taloushallinnon prosesseille. Kaikki henkilöstösääntöjen alaiset henkilöstön jäsenet, jotka on nimetty hoitamaan taloushallinnon toimijoiden tehtäviä, ovat saaneet tarvittavan perehdytyksen näihin menettelyihin ja niitä koskeviin sääntöihin.

Talousarvion toteuttamisen ohjaavana periaatteena on moitteeton varainhoito, ja varojen käyttö on ollut taloudellista, tehokasta ja vaikuttavaa organisaation toiminnan alkuvaiheessa taloushallinnon tehtäviin osoitetun henkilöstön saatavuuteen nähden siitä lähtien, kun EASOsta tuli taloudellisesti riippumaton 20. syyskuuta 2012.

Petosten estämiseksi hyväksyttiin yhteistyömenettelyt petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa ja tiedotettiin niistä koko henkilöstölle.

3.2 Toinen tekijä: vuoden 2012 tarkastusten tulokset

3.2.1 Sisäisen tarkastuksen päätelmät ja seuranta

Komission sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAS) teki EASOon tarkastuskäynnin 7. ja 8. marraskuuta 2012 rajatun riskinarvioinnin suorittamiseksi. Tarkastuksessa todettiin EASOlla olevan käytössään jo useita sisäisiä menettelyjä, mutta katsottiin, että niitä on tarpeen kehittää edelleen.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö teki 11.–19. huhtikuuta 2013 EASOon toisen tarkastuskäynnin, jonka aikana se suoritti täydellisen riskinarvioinnin ja teki sisäisen valvonnan standardeja koskevan rajatun tarkastuksen. Se kokoaa havaintonsa kahdeksi erilliseksi tiedonhankintaraportiksi ja laatii strategisen sisäisen tarkastussuunnitelman vuosiksi 2014–2016.

Sisäisen valvonnan standardien toteuttamisesta tehdyn itsearvioinnin jälkeen ja sisäisen tarkastuksen yksiköltä saatujen ennakkosuositusten perusteella EASO aikoo lujittaa erityisesti seuraavia sisäiseen valvontaan liittyviä toimia, joita koskevat valmistelut ovat jo käynnissä:

- ICS 2. Eettisten periaatteiden virallinen hyväksyminen
- ICS 4. Järjestelyt henkilöstön vuotuista arviointia ja henkilöstön kehittämistä varten
- ICS 5. Tulosindikaattorien käytön laajentaminen
- ICS 6. Riskinhallintamenettelyn toteuttaminen
- ICS 7. EASO:n tietotekniikkahallinnon rakenteen lujittaminen
- ICS 10. Toiminnan jatkuvuutta koskevat järjestelyt.

EASO laatii sisäisen tarkastuksen yksikön suositusten noudattamiseksi toimintasuunnitelman ja panee sen täytäntöön.

3.2.2 Ulkoisen tarkastuksen päätelmät ja seuranta

Vuodelta 2012 ei ole saatavilla Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastustuloksia, koska EASO oli kyseisenä vuonna taloudellisesti riippuvainen Euroopan komissiosta (DG HOME). Tilintarkastustuomioistuin teki ensimmäisen ulkoisen tarkastuskäyntinsä virastoon 20.–24. toukokuuta 2013. Se kokosi havaintonsa alustavaan tarkastusraporttiin vuodelta 2012.

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että saatu todentava aineisto on riittävä ja sopiva tilien luotettavuudesta annettavan lausuman perustaksi. Se katsoo, että EASOn tilinpäätös antaa olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot sen taloudellisesta asemasta 31. joulukuuta 2012. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että 31. joulukuuta 2012 päättyneeltä varainhoitovuodelta annetun tilinpäätöksen perustana olevat toimet ovat olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Tilintarkastustuomioistuin esitti tarkastuksen perusteella useita huomautuksia. Toiselle varainhoitovuodelle tehty 0,2 miljoonan euron määrärahasiirto oli sääntöjenvastainen, koska siitä ei ollut tehty oikeudellista sitoumusta. Noin 20 prosenttia maksujen kokonaismäärästä (50 maksua) oli suoritettu vasta varainhoitoasetuksessa asetettujen määräaikojen jälkeen, ja suuri määrä sidottuja määrärahoja (65,13 prosenttia sidottujen määrärahojen kokonaismäärästä) oli siirretty seuraavalle vuodelle. Työhönottomenettelyjen avoimuudessa on vielä parannettavaa. EASO lähetti tilintarkastustuomioistuimelle vastausluonnoksen ja ryhtyi välittömästi toimiin puutteiden korjaamiseksi vuoden 2013 aikana ja sitä seuraavina vuosina.

3.3 Kolmas tekijä: aiempien vuosien varaumien ja toimintasuunnitelmien seuranta

Ei ole.

4 Vahvistuslausuma

Valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän ominaisuudessa minä,

Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston pääjohtaja,

joka olen hyväksynyt toimet ja maksusitoumukset siitä lähtien, kun EASOsta tuli taloudellisesti riippumaton 20. syyskuuta 2012,

vakuutan, että tähän kertomukseen sisältyvät tiedot antavat oikean ja riittävän kuvan.

Totean saaneeni kohtuullisen varmuuden siitä, että tässä kertomuksessa kuvattuihin toimiin kohdennetut varat on käytetty aiottuihin tarkoituksiin ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että toteutetut valvontamenettelyt tarjoavat tarvittavat takuut tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

Kohtuullinen varmuus perustuu omaan arviooni ja käytössäni oleviin tietoihin, esimerkiksi itsearviointiin ja jälkitarkastusten tuloksiin ja sisäisen tarkastuksen yksikön ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen havaintoihin.

Vakuutan, että tiedossani ei ole mitään tähän kertomukseen sisältymättömiä seikkoja, jotka voisivat loukata EASOn tai yleensä toimielinten etuja.

Tehty Vallettan satamassa 14. kesäkuuta 2013.

ALLEKIRJOITETTU 14. kesäkuuta 2013.

Robert K. Visser
Pääjohtaja

Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto
EASO – Vuotuinen toimintakertomus 2012
Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto
2013 – 31 s. – 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-9243-008-5
doi:10.2847/48197

MISTÄ EU:N JULKAISUJA SAA?

Maksuttomat julkaisut:

- yksi kappale:
EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>)
- enemmän kuin yksi kappale tai julisteet/kartat:
Euroopan unionin edustustoista (http://ec.europa.eu/represent_fi.htm),
muissa kuin EU-maissa sijaitsevista lähetystöistä (http://eeas.europa.eu/delegations/index_fi.htm),
ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun (http://europa.eu/europedirect/index_fi.htm)
tai soittamalla 00 800 6 7 8 9 10 11 (maksuton numero koko EU:n alueella) (*).

(*) Saat pyytämäsi tiedot maksutta. Myös useimmat puhelut ovat maksuttomia, joskin jotkin operaattorit, puhelinkioskit tai hotellit voivat periä puheluista maksun.

Maksulliset julkaisut:

- EU Bookshopista (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksulliset tilaukset:

- Euroopan unionin julkaisutoimiston myyntiedustajalta
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm).

